

MISSION:

En gemensam tro - en gemensam uppgift

Finska Missionssällskapets
teologiska principer
och riktlinjer för samarbete

FINSKA
MISSIONS-
SÄLLSKAPET

**Arbetsgruppen som
färdigställt dokumentet**

Risto Ahonen, ordförande

Erkki Helminen

Eeva Kemppe-Repo

Markku Laine

Kirsti Mauranen

Seikku Paunonen

Tuula Sääksi

Jaakko Mäkelä, sekreterare

Innehållsförteckning

FÖRORD	4
INLEDNING	6
2. FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPETS TEOLOGISKA PRINCIPER	8
2.1. Guds mission i världen	8
2.2. Missionen som en del av kyrkans och den kristnes identitet	9
2.3. Växelverkan mellan tro och kultur	10
2.4. Hela evangeliet till hela människan i hela världen	11
3. FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPETS SJÄLVUPPFATTNING OCH IDENTITET	12
3.1. Finska Missionssällskapet som missionsorganisation inom den lutherska kyrkan	12
3.2. Missionsarbetet som kyrkans och de kristnas gemensamma vittnesbörd	14
3.3. Den andliga förnyelsens betydelse för Finska Missionssällskapet.....	16
4. FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPETS SAMARBETSPRINCIPER	17
4.1. Finska Missionssällskapet i samarbete kring missionen	17
4.2. Riktlinjerna för Finska Missionssällskapets samarbete	18
4.3. Missionärens roll	19
5. UTMANINGAR FÖR FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET	
I BÖRJAN AV DET NYA ÅRHUNDRADET	21
5.1. Missionen och förnyelsen av de västerländska kyrkorna	21
5.2. Nya nätverk inom missionen	22
5.3. Missionariska kyrkors uppkomst och tillväxt	23
5.4. Evangelisationsuppgiftens förpliktande karaktär och trovärdighet	24
5.5. Möte mellan religioner och religionsteologi	25
5.6. Teologisk utbildning och teologiska seminarier	26
5.7. Diakoni och missionens samhällliga uppgift	27
Bilagor:	
1. Finska Missionssällskapets arbete	30
2. Finska Missionssällskapets målsättning	30
3. Den evangelisk-lutherska kyrkans i Finland mission och Kyrkans Utlandshjälp	30
4. Finska Missionsällskapets arbete, karta	31

F Ö R Ö R D

I Finska Missionssällskapets arbete har man i över 140 års tid stått ansikte mot ansikte med hela världen omfattande frågor som berör mänsklighetens framtid. Ibland har framtiden sett mera hoppgivande ut, ibland har perspektiven varit mera dystra. När detta skrivs lever vi i sinnesstämningarna efter de terroråd som ägt rum i USA och som skakat hela världsordningen. Framtiden ter sig på många sätt hotfull.

Kyrkans budskap om den i sin värld närvarande Guden, som befriar ur syndens och dödens makt, får ofta en närhet som berör, när de yttre ramarna för vår trygghet vacklar. Hoppet tänds av övertygelsen om att försoningen och förlåtelsen kommer från någon annan än oss själva. Hjärtat som har berörts av evangeliet ser medmänniskan nära och fjärran. Strävan att uppnå rättvisa, människovärde och fred initieras av Jesu exempel. Den kristne är övertygad om att han/hon skall vara den som går vid sin medmänniskas sida, inte att han/hon är världserövaren. Guds kärlek till syndaren och mänskligheten förmår ändra perspektiven.

I denna tro är kyrkans mission förankrad, sedan må framtidsutsikterna vara vilka som helst. Den treenige Guden skapar ständigt nytt och upprätthåller sin värld. Kristus befriar från alla syndens bojar och frälsar till evigt liv. Den heliga Anden talar ständigt till nya människor på olika håll i vår värld och i olika kulturer, ger liv åt församlingar och skapar hopp mitt bland allt som hotar. Evangeliet är alltjämt ett glädjebudskap för världen. Ur det springer kyrkans missionära utmaning fram. Evangeliets budbärare är en glädjens budbärare.

När ledningsgruppen för Finska Missionssällskapet år 1997 startade projektet, vars avsikt var att klarlägga och skapa enhetlighet i de tiotala samarbetsavtal Missionssällskapet ingått med sina samarbetspartners, kunde man knappast ana i vilken situation arbetet blir färdigställt. Också själva slut-

resultatet är något annat än vad man tänkte sig från början. I takt med att arbetet gick framåt vidgades uppgiften. Det dokument som nu färdigställts "Mission: en gemensam tro – en gemensam uppgift" behandlar inte enbart samarbetsavtal. Det utgör också Finska Missionssällskapets teologiska riktlinjer och linjedragning visavi samarbetet. Det ger uttryck för de utgångspunkter på vilka samarbetet med de olika ländernas kyrkor och organisationer baserar sig. Som sådant är det ett missionsteologiskt dokument som är riktgivande och bindande för Missionssällskapets arbete. Styrelsen har godkänt dokumentet 1.10.2001.

Dokumentet har uppstått som ett resultat av ett mångårigt arbete och en omfattande process av konsultering och feedback. En central roll härvidlag har Missionssällskapets egen personal spelat. Mötet för regionalrepresentanterna under jubelåret 2000 i Jerusalem var uppbyggt kring frågeställningar som anspelade på färdigställande av dokumentet. Redan innan det första utkastet av dokumentet var färdigt i februari år 2001 hade personalen haft möjlighet att kommentera dokumentets struktur och utkastet till de enskilda kapitlen. Efter att utkastet färdigställts anordnades våren 2001 en andra diskussionsrunda kring dokumentet i Missionshuset, detta som en fortsättning på den föregående höst arrangerade första diskussionsrundan. På motsvarande sätt har man fört diskussioner gällande dokumentet i stiftsenheterna. Efter att utkastet färdigställts uppmanades personalen i de olika länderna att vid sina möten behandla texten och ge feedback.

Missionssällskapets samarbetskyrkor konsulterades under processens gång i flera omgångar. Under sommaren 2000 informerades dessa kyrkor om det principarbete som var på gång och man inbjöd dem till Finland till den rådplägning som gällde detta arbete. Samtidigt inbegärde man gensvar gällande erfarenheter av samarbetet med Missionssällskapet. Den engelska översättningen av dokumentutkastet låg

.....

som grund för diskussionerna vid den internationella konsultation som hölls i Paldamo i samband med missionsfesten i Kuusamo 10-13.6.2001. Denna konsultation sammanförde för första gången i Missions-sällskapets historia ledare för 14 samarbetskyrkor.

Rådplägningen i Paldamo var betydelsefull i många avseenden. Den skapade ett inbördes nätverk mellan de kyrkor som samarbetar med Missionssällskapet. Den andliga gemenskap som upplevdes, nämnandet av de utmaningar framtiden bär med sig vid namn och utkristalliseringen av riktlinjerna för samarbetet har styrt det fortsatta färdigställandet av dokumentet. Det har uppstått en ny verksamhetskultur, som i fortsättningen utlovar ett ännu mångsidigare missions-samarbete.

När det gäller vår egen kyrka har den integrations-utveckling som har igångsatts under den tid Missions-sällskapets dokument färdigställts och vilken berör hela kyrkans mission och internationella diakoni för dokumentets del medfört en sådan aktualitet, om vilken man i arbetets inledande skede inte alls kunnat drömma. Denna utveckling har inneburit en ännu större utmaning.

På samma gång har den skapat en likriktning vad gäller intressesfär i synnerhet med församlingarna som adress. Man har samtalat kring utkastet till dokumentet vid de prästmöten som ordnats tillsammans med stiftet. Liknande rådplägingar har redan inbokats för de två följande åren. Vid samtalen har den känslan vuxit sig stark att det ibland är rentav uppfriskande att höra vad det är man fortfarande vill hålla fast vid samtidigt som man försöker se vad det är som står framför i form av nya utmaningar.

"Mission: en gemensam tro – en gemensam upp-gift" är Missionssällskapets missionsteologiska bidrag till utvecklandet av hela kyrkans mission. Det har uppgjorts för Missionssällskapet och dess anställda, men på samma gång för församlingarna i Finland och för samarbetskyrkorna utomlands. Det är en finländsk röst inom den lutherska världsfamiljen i den missions-

diskussion som nu pågår. Det är avsett att vara ett öppet och till samarbete inbjudande arbetsredskap. Missionssällskapets arbete styrs av utgångspunkten, att sällskapet inom hela sitt arbetsområde förverkligar kyrkans och dess församlingars mission. Dokumentet överräcks till ärkebiskop Jukka Paarma 5.12.2001.

Nu är det missionens tid. De kyrkor som uppstått som ett resultat av föregående århundradens missionsarbete överallt i världen håller på att komma med i det missionsarbete som överskrider också kulturgränser. Mitt ibland hotbilderna har vi nu framför oss mera öppna dörrar än på länge. Det nya årtusendet kommer att få se en ny slags förklaringsmodell gällande missionen bryta sig väg mitt i kyrkan. Kanske har den missionssyn som Gamla testamentets profet, Jesaja, framvisade och som Jesus i sin hemstad Nasarets synagoga förkunnade som sin programförklaring för allt folket, aldrig någonsin varit mera aktuell än idag. *"Herrens ande är över mig, ty han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga. Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet och förkunna ett nådens år från Herren."* (Luk. 4:18-19)

Vårt hopp baserar sig på att Jesus Kristus är missionens centrum. I och med honom trängde ett nytt rike in i vår värld, ett rike vars hemlighet redan nu lever mitt ibland oss. Det förkunnar rättvisa, kärlek, nåd och försoning. Därför har missionen bara en god framtid. Det sista kapitlet i historien skriver Jesus Kristus. Missionen är Guds mission.

På Reformationsdagen 4.11.2001

Seikku Paunonen
Missionsdirektor

1. INLEDNING

Guds mission fortsätter

Guds mission i världen fortsätter, tills Guds rike kommer i sin fullhet vid Jesu andra tillkomst. Till dess är de kristna, kyrkorna och missionsrörelsen kallade att förkunna Jesu död och uppståndelse för alla människor och alla folk.

Missionen är i enlighet med sin natur den dynamiska verksamhet Guds folk på väg utför. Den söker sig fram till nya människor och människogrupper genom att överskrida olika gränser. Den utmanar de kristna och kyrkorna att förnya sig. Evangeliet kallar, helar och ger mod.

Mission i alla väderstreck

Kyrkorna i Asien, Afrika och Latinamerika växer och utökar sin egen missionsinsats. Dessa kyrkors missionsarbete riktar sig förutom till det egna landet och den egna världsdelen också till det sekulariserade Europa och Nordamerika. De kan komma att under de närmaste årtiondena sända ut fler missionärer än kyrkorna i väst. De kyrkor som frigjorts ur sovjetkommunismens grepp söker sin egen missionsuppgift och formerna för den. Man får förmoda att också deras insatser kommer att stärkas i fortsättningen.

Bilden av ett missionsarbete som en rörelse i alla riktningar är mer verklig än tidigare. Västerlandets kyrkor talar allt allvarigare om mission och behov av sådan också i den egna kulturkretsen och i sina egna länder. Man väntar sig att antalet kristna i Europa under de kommande årtiondena kommer att minska genom att den infödda befolkningen troligtvis minskar.

Missionssamarbetet ger upphov till nya strukturer av partnerskap. Uppgift och roll när det gäller den traditionella synen på vad en missionär är utformar sig i förändringen.

Situationen utmanar de kristna kyrkorna och det missionsarbete de utför och de är tvungna att ompröva sina verksamhetsformer. De frågor som uppkommer i den miljö där kyrkorna utför sin mission kan utformas bl.a. på följande sätt.

De rika blir rikare, de fattiga fattigare

Början av det nya millenniet i mänsklighetens historia har överraskat på många sätt. Försättningsvis präglas tidsperioden av den förvirring som har uppkommit genom det kalla krigets slut. Å ena sidan ser man med förhoppning framtiden an, å andra sidan fruktar man nya hotbilder. Den globala marknaden

tycks köra över dem som ekonomiskt sett är fattigast. Tilltron till globaliseringens effekter att kunna öka alla människors välfärd tycks vackla. Klyftan mellan rika och fattiga fortsätter att växa såväl mellan samhällen som inom dem.

Många tolkar läget som sådant att den kommunistiska ideologins sammanbrott i Östeuropa har lett till att kapitalismen blivit den rådande ideologin. Denna å sin sida i sin mest renodlade form har visat sig vara en modell för öppen rovdrift, vars drivkraft ligger i egen fördel och i själviskheten. Som en följd av globaliseringen har sökandet efter en kulturell, etnisk och religiös identitet blivit starkare och tidvis lett till religiös fanatism och andra extrema fenomen. I detta andliga virrvarr söker människorna egna byggstenar och hållbara värden, på vilka de kan leva och inrikta sig på framtiden, som på samma gång ter sig hoppingivande och hotande.

I missionsarbetet är det omöjligt att sluta ögonen för det faktum att världsekonomin kraftigare än tidigare har ökat klyftan mellan rika och fattiga. Kyrkorna har i samma syfte framhållit globaliseringens negativa verkningar. Länder med svag ekonomisk ställning kan inte tillgodogöra sig den globala marknaden, utan förlorar i konkurrensen med de industrialiserade länderna. De som har, får mera, och de som inte har, förlorar också det lilla som de en gång hade.

Möjligheter och hot

Den växande klyftan mellan rika och fattiga strider mot såväl Guds skaparvilja som mot nästankärleken. Befolkningstillväxten gör klyftan djupare, likaså miljöproblemen. Fattigdomen och befolkningstillväxten som sammanhänger med den driver människorna i u-länderna från landsbygden in till städerna i hopp om en bättre utkomst. Flyttningsrörelserna söndrar familje- och släktbanden, landsortssamfundens traditionella sociala trygghetsstrukturer och ökar antalet fattiga i slumområden. Aids sprids med en oroväckande hastighet.

Det att människorna och informationen nu kan röra sig mera bekymmersfritt än tidigare över geografiska och kulturella gränser ökar formerna för och möjligheterna till umgänge. Allt flera har möjligheter att få egna erfarenheter av för dem främmande kulturer, människor, kyrkor och religioner. De globala kommunikationerna medför också nya kontaktytor för missionen,

när effekterna av nätverken når också den.

Internationaliseringen har överraskande ökat rasismen samt tillväxten av etniska, kulturella och nationalistiska extrema fenomen. I några länder har detta lett till en kompaktare kulturell och religiös maktkoncentration än tidigare.

Den organiserade kriminaliteten och terrorismen drar nytta av globaliseringens möjligheter. Bekämpandet av den världsomfattande terrorismen förenar, men å andra sidan är man också rädd för nya motsatsställningar.

Överallt i världen möter kyrkorna människor som ryckts upp från sina rötter och samfund, människor som olika ideella och ekonomiska lyckosökare försöker utnyttja för att driva sina egna intressen. Arbetet bland emigranter, invandrare och dem som drivits från landsorten till fattigdomen i staden tycks bli en av huvudfårorna inom missionsarbetet.

Fundamentalism och snabbköpsreligiositet

För några årtionden sedan förutspåddes att religionerna skulle komma att dö ut och sekulariseringsprocessen ytterligare fördjupas. Under 1900-talets sista årtionde visade sig dessa förutsägelser vara minst sagt ensidiga eller helt missriktade.

Islam och de andra stora världsreligionerna har höjt sin profil, ofta som en reaktion mot globaliseringen. Majoritetsreligionen upplevs som en upprätthållare av den nationella, etniska och kulturella enheten. Det nya årtusendets religiositet karakteriseras å ena sidan av fundamentalismen, å andra sidan av synkretismen. Fundamentalism har blivit en term som står för mångtydighet. Termen används ofta visavi religiösa ytterlighetsrörelser, som är beredda att driva sin sak med hjälp av våld. I de industrialiserade länderna underblåser globaliseringen en postmodern religiös nomadism, en slags samlande och konsumerande religiositet. Var och en skapar själv sin religion genom att efter eget förgottfinnande plocka ihop (som i snabbköpet) delar från olika religioner.

Uppskattningarna beträffande effekterna av denna utveckling på religionerna varierar. Pessimisterna fruktar att postmodernismen, då den styrs av situationen från stund till stund, raserar den världsvida värdegrund religionen har. Optimisterna igen ser i postmodernismen en utmaning för kyrkorna att söka

tillvägagångssätt för att nå människan som alienerats från religionen.

Av den religiösa värdepluralismen följer att de olika religionerna måste skärpa sin identitet. Religionsfriheten och fungerande relationer religionerna emellan är en förutsättning för samhällsfred. Kyrkorna blir också i västerlandet tvungna att tydligare än förr profilera sig vad gäller den egna tron, verksamheten och också grunderna för sitt missionsarbete. Detta kan på många sätt få en positiv inverkan på lokalförsamlingarnas arbete.

2. FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPETS TEOLOGISKA PRINCIPER

2.1. Guds mission i världen

Förändringarna i den politiska situationen och det teologiska tänkandet under det senaste århundradet tvingar till nya ställningstaganden vad gäller missionens ursprung och målsättning. Tidigare århundradens västerländska syn på kristenheten har visat sig vara föråldrad. Enligt denna syn skulle kristenheten utbreda sig territoriellt genom missionsarbetet så att dess gränser och världens slutligen skulle sammanfalla. Enligt den nya uppfattningen är hela världen föremål för missionsarbetet och där går rörelsen "i alla riktningar".

Den hållbara grunden för missionsarbetet består i Guds egen frälsande aktivitet. Den upptäckt missionsdiskussionen efter andra världskriget gjorde var fördjupandet av insikten gällande missionsarbetet. Det centrala begrepp som härvid uppstod, Guds mission, hjälpte att förstå att missionens rötter ligger i gemenskapen och kärleken mellan personerna i den heliga Treenigheten. Grunden för missionen finns i det som Gud är i sig själv. Fadern sände Sonen och den heliga Anden till världen (*Joh. 17:18*). Till denna Treenighetens egen aktivitet anslöt Jesus den mission som anförtroddes hans efterföljare när han sade: "Som Fadern har sänt mig sänder jag er" (*Joh. 20:21*).

I världsmissionen har människan anförtrotts ett stort ansvar, men i sista hand är det Gud själv som på sitt eget sätt för missionen till sitt mål. Missionen är Guds mission.

Treenigheten som utgångspunkt

I Guds mission är det fråga om Treenighetens mysterium, som inte öppnar sig och inte går att förklara enbart med hjälp av tänkandet. I den kristna församlingens liv är Guds mission föremål för tack-sägelse och lovprisning.

Begreppet Guds mission (*missio Dei*) har ändå visat sig bli föremål för tolkningar, ty det har inom den internationella diskussionen ofta helt och hållet ryckts lös från den kristna missionen och har använts endast för att beskriva Guds allmänna verk i världen och i samhället. I föreliggande dokument avser man med Guds mission framför allt Guds frälsande gärning i Kristus och kallandet av hans efterföljare och utsän-

dandet av dem att förkunna evangelium. Treenigheten ställer missionen inom de rätta referensramarna.

Ovan anförda betraktelsesätt visavi Guds mission inverkar väsentligt på uppfattningarna gällande karaktären av kyrkans missionsuppgift, dess målsättningar och innehåll. I missionsarbetet strävar man målmedvetet efter att hjälpa människorna och sprida evangeliet. Jesus själv visade på många sätt hur människans alla gåvor och färdigheter skulle ställas till Guds rikes förfogande. Den tjänare som illa förvaltat "sina talenter" blev ordentligt åthutad. Ändå kan missionens värde inte mätas med mänskliga mått t.ex. i antalet omvända. Gud har sin egen tidtabell, där en har kallats att "vara den som sår, en annan den som vattnar och en annan åter den som skördar". Guds mission erinrar om Guds kärlek. Som Skaparen och den Allsmäktige skapar Gud ständigt nytt och upprätthåller livet i sin skapelse. Guds existens och påverkan kan på ett allmänt sätt kännas igen i religionernas, kulturernas och de enskilda människornas liv, men Gud har uppenbarat sin frälsande kärlek endast i Kristus. I Johannevangeliet skildrar Jesus Faderns och Sonens oskiljbara gemenskap när han säger "jag och Fadern är ett" (*Joh. 10:30*). För de tvivlande lärjungarna försäkrade Jesus: "Den som har sett mig har sett Fadern" (*Joh. 14:9*). Missionen har alltid varit starkt Kristuscentrerad i det att den överallt har fört människor till delaktighet av Kristi kors och uppståndelse.

Guds mission betonar den heliga Andens realitet. Den heliga Anden är Treenighetens tredje person, vilken tillbes, lovprisas och dyrkas. Den heliga Anden har utsänts att förklara Kristus. Som Kristi Ande förklarar han försoningens och uppståndelsens verklighet.

Som Pingstens Ande är den heliga Anden den egentliga kraft som sätter missionen och dess ledare i rörelse. Anden bereder jordmånen för mottagandet av Kristus, leder fram till honom och svarar i sista hand för fullföljandet av hela missionsuppdraget.

Arbetsgemenskapen med kyrkor i andra länder och på andra kontinenter har berikat livet i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Finska Missionssällskapet utför sin uppgift genom att fortsättningsvis förtrösta på den heliga Andens ledning. Anden anförtrodd och leder sällskapet in i nya uppgifter i den världsvida missionen.

Guds rike

Guds mission är ett uttryck för Guds rikets verklighet. Kristus har gett missionsuppgiften till sin kyrka och dess medlemmar. Även om den kristna kyrkan är nödvändig i Guds frälsningshistoria, är den dock inget självändamål. Det egentliga målet är Guds rike, vars tillkomst kyrkan har satts att bereda.

Guds rike ger kyrkan en eskatologisk dimension. Mission är en eskatologisk aktivitet, vars mål är Kristi andra tillkommelse och Guds rikets ankomst i fullhet. Man beaktar på ett riktigt sätt frågor gällande rättvisans förverkligande, skapelsens förnyelse och ekologin, när dessa betraktas ur Gudsrikets perspektiv. Som eskatologisk aktivitet har missionen kallats att bereda jordmånen för Guds rikets fullkomliga ankomst.

I Guds mission är det fråga om Treenighetens mysterium. Som Skaparen och som den Allsmäktige skapar Gud ständigt nytt och upprätthåller livet i sin skapelse.

I missionen handlar det framför allt om Guds frälsande aktivitet i Kristus och kallandet och utsändandet av hans efterföljare för att förkunna evangeliet.

Den heliga Anden är missionens egentliga drivande kraft och ledare. Missionen strävar efter alltings fullkomnande och Guds rikets slutliga uppenbarelse, då allting skapas på nytt.

2.2. Missionen som en del av kyrkans och den kristnes identitet

Den kristna missionen fick sin början, när den utlovade heliga Anden gavs till lärjungarna för att dessa skulle vittna om Kristus. Apostlagärningarna kan anses vara den första missionshistorien då den skildrar den kristna trons utbredning under apostlarnas tid. Missionens rötter sträcker sig ändå betydligt längre tillbaka i tiden än till apostlarna. I själva verket blir de synliga i Guds frälsande verksamhet allt ifrån skapelsen.

Kyrkan som kallad och sänd

Kyrkan (*ekklesia* - *ek-kaleo*, kalla åt sidan) är i enlighet med sitt namn kallad ut ur världen och

samman för att lyssna till Gud och prisa honom för att sedan utrustad åter sändas ut i världen med uppgiften att vittna.

Församlingen lever i växelverkan mellan kallelse och sändning. Dess gudstjänst är till sin natur missionarisk då den förkunnar Guds mäktiga gärningar. Till gudstjänstens karaktär hör växelverkan och att dela sin tro med andra. Tron är inte avsedd att vara en privat angelägenhet, utan någonting som gäller alla. Missionen, *missio*, finns inbyggd i gudstjänsten och är helt igenom något som finns i kyrkans väsen.

Missionen är inte enbart en aktivitet för att sprida evangeliet, utan den är en central del av kyrkans identitet och självuppfattning. Att kyrkan finner sina rötter och sitt väsen innebär då att hon på nytt upptäcker missionen.

När den omgivande verkligheten hela tiden förändras, innebär sökandet efter identiteten en fortgående process, där kyrkan samtidigt blir tvungen att analysera den omgivande kontexten och bedöma sin egen relation till den. I denna utvärdering av omgivningen behöver kyrkan missionen, därför att missionen förklarar kyrkans kallelsemedvetenhet.

Den kristnes identitet

Missionen förklarar också den enskilde kristnes identitet. Den kristnes liv präglas av tvådimensionaliteten: han/hon lever i världen men inte av världen. Den kristnes identitet konstitueras av tron samt av mötet mellan den och den omgivande världen. Den kristne är alltid redo att dela sin tro med andra. I kyrkans och den kristnes liv innebär mission en aktiv verksamhet. Missionen är också ett sätt att gestalta den omkringliggande verkligheten samt att finna sin egen plats och kallelse.

Den kristnes inre behov att dela tron med andra utvidgas i missionen till en världsvid gemenskap, där de kristna från olika folk och kulturer tillsammans är kallade att vittna om Kristus. I varje församlings och kristens liv borde det finnas en naturlig kontakt till den egna regionen, landet och hela världen (*Apg. 1:8*). I denna gemenskap ligger det en stor välsignelse gömd.

Att missionen sammanhänger med kyrkans identitet blir på ett åskådligt sätt uppenbart i kyrkans katolicitet, universalitet. De kristna behöver nödvändigt varandra, därför att varje enskild individ i sig är bristfällig och ensidig. Trons fullhet finns bara hos Kristus och i hans kropp, församlingen.

Universaliteten är närvarande i all religiös erfarenhet och blir uppenbar i varje gudstjänst och dopför-

rättning. Nattvarden förkunnar Kristi död, uppståndelse och närvaro. Kyrkans universalitet påminner om den kommande uppfyllelsen, när allt blir ett och förnyas i Kristus. När missionen för ut evangeliet till alla människor och folk är den budbärare och vägröjare för denna kommande uppfyllelse.

Missionen är någonting naturligt i varje kristens och varje lokal-församlings liv. Därför stöder Finska Missionssällskapet såväl inom den egna kyrkans krets som annorstädes förstärkandet av kyrkans missionariska karaktär så att kyrkan förblir sin uppgift trogen. Kyrkans förnyelse och missionen går alltid hand i hand.

2.3. Växelverkan mellan tro och kultur

Evangeliet om Jesus Kristus är detsamma för alla, men det klär sig alltid i något språks och någon kulturs dräkt. Evangeliet kommer människan nära mitt i hennes livssituation, så att hon hör Guds tilltal på sitt eget språk och med hjälp av sin egen kulturella förståelse. För att den kristna tron skall kunna förnya människolivet bör den få möjlighet att påverka också kulturens djupskikt, som styr människans inställning och beteende. Växelverkan mellan tro och kultur är en fortgående process.

Kulturen och trostolkningen

Den kulturella referensramen erbjuder också de mänskliga medel med vilka människan gestaltar vad tron betyder i hennes liv. För att evangeliet skall bli förstått, bör det anpassas till i frågavarande kulturella situation och förmedlas på respektive kulturs språk. Eftersom modersmålet utgör kulturens kärna, har missionen gjort många kulturer en oersättlig tjänst genom att bidra till skapandet av ett lokalt skriftspråk.

Kulturen behövs inte enbart vid tillägnandet av tron, utan också i tolkningen av tron. Varje kultur kan berika trostolkningen och ge sitt eget bidrag till Kristi världsvida församling. I missionsarbetet bör man ständigt tänka över hur tron kan finna sina naturliga kulturella uttrycksätt och former.

Det är viktigt att stöda det teologiska arbetet inom olika kulturer. Med teologins hjälp kan man analysera och utvärdera relationen mellan tro och kultur. Kulturernas mångfasetterade karaktär tvingar till en undersökning också av vad som är hållbart och vad som är

föränderligt inom en kultur och vad det är som förenar olika kulturer med varandra.

Kulturen kan anses vara en gåva som getts vid skapelsen och med vars hjälp människan inlemmar sig själv som en del i sitt eget samfund och sin omgivning. Kulturen som ett mänskligt system är ändå aldrig fullkomlig eller felfri, utan samtidigt på många sätt begränsad. Synden har utsträckt sin fördärliga påverkan också till kulturen. Varje kultur har sin mörka sida, vilken de som lever mitt uppe i den kulturen har svårt att se. Därför behöver kyrkan nödvändigt ett kritiskt gensvar som kommer utifrån i förhållande till dess egen kultur.

Till det som missionen bidrar med hör växelverkan mellan kulturerna, där parterna kan lära av varandra. Växelverkan mellan kulturerna är livsviktig också därför att flera kulturer kan vara företrädade inom en och samma kyrka.

Finska Missionssällskapet har under sin verksamhetstid fått lära sig mycket av kyrkor inom andra kulturer. Kyrkorna och kulturerna i Afrika, Asien och Latinamerika har satt sina spår i Finska Missionssällskapets liv och via det också i den evangelisk-lutherska kyrkans i Finland liv. Påverkan syns i den andliga musiken, i uppskattningen av kollektiviteten, i teologin och också i tillväxten av en kritik mot begränsningarna inom den egna kulturen.

Kontextualiteten

Finska Missionssällskapet vill i sitt samarbete befrämja kontextualiseringen av trostolkningen utan att kärnan i tron förändras. I detta arbete intar representanterna för den lokala kulturen alltid en nyckelställning eftersom de har vuxit i sin egen kultur. Arbetskamrater som kommer från andra kulturer har till uppgift att förmedla sina kyrkors och deras medlemmars erfarenheter. Evangeliet lämnar ingen kultur oberörd, utan utmanar till en utvärdering av den och tillför den nya beståndsdelar. För kyrkorna, missionsorganisationerna och missionärerna innebär detta en process av ständig inläring.

Utöver det lokala samarbetet behöver man i kontextualiseringsprocessen också ett mera omfattande ekumeniskt samarbete. Så medför t.ex. globaliseringen, vid sidan av många positiva element, också svåra problem för kyrkorna, problem som kyrkorna bör dryfta tillsammans. Globaliseringen skapar en ny enhetlig yttlig kultur i världen, en kultur som inte värdesätter den lokala kulturen.

Kontextualiseringsmålsättningen vad gäller tron ger den lokala kulturen en central position när det gäller trostolkningen, men bevarar samtidigt kon-

takten till den universella församlingen och till de gemensamma gammalkyrkliga trosbekännelserna.

Evangeliet lämnar ingen kultur oberörd, utan utmanar till en utvärdering av denna och för på samma gång in nya beståndsdelar i kulturen. Finska Missions-sällskapet anser contextualiseringen av tron vara viktig i samarbetet, inom den strävar man efter att tillämpa den kristna tron på den lokala kulturen på basis av växelverkan mellan kulturerna.

Som uppvuxna i sin egen kultur är representanterna för den lokala kulturen i en nyckelställning. Uppgiften för de arbetskamrater som kommer från andra kulturer är att förmedla sina egna kyrkors och deras medlemmars erfarenheter.

2.4. Hela evangeliet till hela människan i hela världen

Att evangeliet hade en förnyande effekt på hela livet var någonting självklart för de första kristna. De upplevde sig ha fått ett nytt liv i gåva, ett liv som revolutionerade deras tänkande och deras livsstil. Trons nya verklighet var för dem en och odelad.

Holistik

Inom missionsteologin har på 1900-talet frågan om evangeliets holistiska karaktär stigit fram i diskussionen där den sociala kristendomen som propagerar för en förnyelse av samhället och väckelsekristendomen som betonar evangelisationen, ställts mot varandra. Detta redan delvis föråldrade motsatsförhållande har haft sin återverkan på många problem inom det västerländska tänkandet, vars rötter står att finna i upplysningsfilosofin.

Som en ideell och kulturell strömning har upplysningen på ett onaturligt sätt tudelat livet genom att från varandra åtskilja de fakta som går att verifiera naturvetenskapligt samt de subjektiva värdena och de religiösa åskådningarna. Människolivets totalitära karaktär har ofta fördunklats av den också för det västerländska tänkandet allmänna kutymen att när det gäller människouppfattningen ensidigt från var-

andra skilja insikt, vilja och känslor. T.ex. kan den afrikanska holistiska livsuppfattningen och kollektiviteten hjälpa de västerländska kyrkorna att se livet som en enda helhet.

Sambandet mellan ord och gärningar

Bibeln känner inte till en konstlad indelning i andliga och världsliga behov. Jesu liknelser och hans exempel skildrar trons verkan i människans liv. Skildringen i liknelsens form av premisserna vid den yttersta domen i Matteusevangeliets 25 kapitel är mäktig: människorna döms för försummelseernas och kärlekslöshetens skull. Liknelsen om den barmhärtige samariern väcker frågan om äktheten i tron. Skildringen av botandet av den sjuke på sabbaten (*Matt. 12:10-14, Luk. 13:10-17*) påminner om hur frälsningen ofta spränger människornas trånga religiösa mönster.

Hela människolivet är föremål för Guds frälsande och helande aktivitet. Den gode Guden som Skaparen, Återlösaren och Livgivaren innesluter människan i sin kärlek och hjälper henne att helas som människa redan här i tiden.

Ord och gärning hör samman. Den muntliga förkunnelsen och den tjänst som springer fram ur Kristi kärlek bär tillsammans vittne om glädjebudskapet. Jesu programförklaring (*Luk. 4:16-20*) visar hur det frigörande evangeliet möter människan med alla hennes problem. Jesus bedyrar att han kommit för att förkunna ett gott budskap för de fattiga, förkunna frihet för de fångna, syn för de blinda och att ge de förtryckta frihet. Guds kärlek i Kristus tar människans livssituation på allvar med alla de anfäktelser som hör därtill.

Guds ord innehåller i sig självt både ord och gärning. Ordet är inte enbart ett tal om Gud, ty ordet åstadkommer det som det lovar. Det är "som en eld, en slägg som krossar klippan" (*Jer. 23:29*). "Ordet vänder inte fruktlöst tillbaka utan gör det jag vill och utför mitt uppdrag" (*Jes. 55:11*).

Förnyelsen av livet

Finska Missions-sällskapets arbete har från första början styrts av en holistisk missionssyn, enligt vilken evangeliet kan förnya både den enskilda människans och samfundets liv. Att ge de hungriga mat, sjukvård, utbildning och att förbättra livsförutsättningarna har varit en väsentlig del av den verksamhet i vars centrum står förkunnelsen av evangeliet och gudstjänstlivet. De lokala förhållandena och behoven har avgjort prioriteringarna. Målet har varit att hjälpa de människor som hamnat i svårigheter och stöda dem så att de själva förmår ta ansvar för sitt eget liv.

Det holistiska hos evangeliet har likväl inte alltid kunnat förverkligas på det sätt som varit önskvärt. Konflikter och spänningar har uppstått där missionsarbetet har inskränkts till att endast omfatta antingen evangelisation eller kyrkornas samhällliga arbete och tjänst.

Människans grundproblem överallt i världen är skulden och att livet alieneras från skapelsens ursprungliga avsikt, gemenskapen med Gud. Tillsammans med människan lider hela skapelsen av syndens nedbrytande verkan. Detta människans grundproblem kan man inte lösa genom någon åtgärd från människans sida. Människan kan finna frid med sin Gud endast i Jesus Kristus.

Människans holistiska tillfrisknande börjar med syndernas förlåtelse. Den ger henne utgångspunkten för att också godkänna sig själv och sin nästa. Utgående från detta grundmål strävar missionen överallt till att på allt sätt befria människan från de livshotande krafternas inverkan. Härvidlag väcks oundvikligen också frågan angående förverkligandet av rättvisa och fred i samhället.

Bibeln känner inte till den konstlade indelningen i andliga och världsliga behov. Jesu liknelser och hans exempel skildrar trons inverkan på det mänskliga livet.

Hela det mänskliga livet bör vara föremål för Guds frälsande och helande aktivitet. Den gode Guden som Skaparen, Återlösaren och Livgivaren innesluter människan i sin kärlek och hjälper henne att bli hel redan här i tiden. Finska Missionssällskapets arbete har från första början styrts av en holistisk missionssyn, enligt vilken evangeliet förmår förnya både den enskilda människans och samfundets liv.

Ord och gärning hör samman. Den muntliga förkunnelsen och den tjänst som springer fram ur Kristi kärlek vittnar samfällt om glädjebudskapet. Guds ord i sig självt innehåller ord och gärning.

3. FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPETS SJÄLVUPPFATTNING OCH IDENTITET

3.1. Finska Missionssällskapet som missionsorganisation i den lutherska kyrkan

Den protestantiska missionen fick sin början på 1700-talet främst av de incitament som väcktes av pietismen och herrnhutismen. I det inledande skedet utkristalliserades som typiska former för mission sådana samfund som var uppbyggda på alliansgrund och som i sin krets samlade enskilda kristna från olika kyrkor. När missionen även fick ett bredare understöd bland de stora evangeliska kyrkorna, började man på

1800-talet grunda också konfessionella missions-sällskap. Grundandet av Finska Missionssällskapet år 1859 sammanhängde med det sistnämnda skedet.

Också i Finland organiserades missionsarbetet på föreningsbasis och Missionssällskapet ansvarade för arbetet. Faktorer som påverkade uppkomsten av Missionssällskapet var både det nationella uppvaknandet och de kyrkliga väckelserörelserna. Situationen i Finland avvek dock från många andra länder i det avseendet att Missionssällskapet från första början fick ett omfattande stöd från kyrkligt och biskopligt håll.

På senare tid när missionsorganisationernas antal

har ökat och kyrkans och dess församlingars missionsnäriska roll har förstärkts, har man blivit tvungen att på nytt utvärdera missionsarbetets organisatoriska grund och precisera ansvarsfördelningen mellan missionsorganisationerna, kyrkans ledning och lokal-församlingarna. Kyrkomötet grundade år 1975 Kyrkans missionscentral för att koordinera missionsarbetet i hela den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. År 1979 definierade kyrkomötet mera noggrant på vilka grunder en organisation kan godkännas som kyrkans missionsorganisation.

Vilken ställning en kyrkans missionsorganisation har i kyrkan har förblivit öppen för tolkningar. Klart är emellertid att kyrkomötet, när det godkänner organisationer (7 för närvarande) som kyrkans missionsorganisationer, anser dem vara kyrkans egna kanaler för missionsarbete.

Missionsarbetet definieras i kyrkolagen som en av kyrkans huvuduppgifter: *"I enlighet med sin bekännelse förkunnar kyrkan Guds ord och förvaltar sakramenten samt verkar också i övrigt för att utbreda det kristna budskapet och förverkliga kärleken till nästan".* (KL 1 kap. 2 §) Missionsarbetet har definierats noggrannare i kyrkoordningen: *"Församlingen och dess medlemmar skall främja missionsarbetet, vars syfte är att utbreda evangelium bland dem som inte är kristna."* (KO 4 kap. 4 §)

Bekännelsen

Finska Missionssällskapet förbinder sig till den evangelisk-lutherska kyrkans i Finland bekännelse. Det anser konfessionaliteten vara en resurs, som har gett arbetet en fast grund. Bekännelsen är inte enbart en tradition som är värd att bevara, utan den är en nyckel och ett medel för en djupare förståelse av tron och bedömningen av fenomen i tiden.

Organisationen och verksamheten

Finska Missionssällskapet vill utveckla gemenskapen och samarbetet inom kyrkans mission. Även om Missionssällskapet under årtiondenas lopp har funnit sin egen naturliga plats i kyrkan, är missionsarbetets ställning i sin helhet i kyrkan inte klar.

Kyrkans mission saknar en direkt initiativ- och framställningsrätt till kyrkans beslutsfattande organ. Också när det gäller det inbördes samarbetet missionsorganisationerna emellan och samarbetet med Kyrkans Utlandshjälp, finns det utrymme för en utveckling. Samtidigt bör man dock ge erkänsla för den betydande roll missionsorganisationerna spelar när

det gäller att förverkliga den internationella diakonin och utvecklingssamarbetet.

Ett samarbete är av nöden förutom för kyrkans inre enhets skull också därför att i många länder är flera av vår kyrkas missionsorganisationer verksamma och på samma områden finns projekt som drivs av Kyrkans Utlandshjälp. Situationen är ofta förbryllande såväl ur samarbetskyrkornas som ur de finländska församlingarnas synvinkel.

Finska Missionssällskapet har spelat en betydande roll i den internationalisering som den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland har genomgått. Av gammalt har Finlands kyrka ända från medeltiden haft livliga och fungerande kontakter förutom till grannländerna också till Centraleuropa och i synnerhet till reformationens hemland Tyskland. Inledandet av missionsarbetet i Ambolandet (1870) och i Kina (1902) förde med sig en alldeles ny dimension i folkkyrkans internationella kontakter. Missionsarbetet blev kyrkans gemensamma uppgift.

Församlingarna som medlemmar i Missionssällskapet

I Finland utför Finska Missionssällskapet ett omfattande samarbete med församlingarna och stiftet. Alla församlingar i vår kyrka har sedan år 1984 varit samfundsmedlemmar i Missionssällskapet, på vilken grund varje enskild församling har kunnat sända två representanter till Missionssällskapets årsmöte, föreningens högsta beslutande organ. Nästan alla församlingar har understödsavtal med Missionssällskapet. I sin tur stöder Missionssällskapet församlingarna genom att ställa besökare och material till deras förfogande.

Missionssällskapet har understött stiftens verksamhet genom att från år 1958 i varje stift avlöna en fast anställd missionssekreterare, som samtidigt har hört till domkapitlets avdelning för församlingsverksamheten (i Borgå stift är organisationen dock en annan, övers. anm.). Under senare år har stiftens missionssekreterare mera intimt än tidigare inlemmats i arbetet i stiftet och i många stift deltagit som domkapitlets representanter vid biskopsvisitationer.

Inom Finska Missionssällskapet har det inom förloppet av dess historia förekommit många andliga förnyelseströmningar, som på ett betydande sätt inverkat på församlingarnas liv. Missionssällskapet har i det stora hela återspeglat den finska folkkyrkans liv och varit öppet för samarbete med alla väckelse-rörelser. Även om Missionssällskapet alltid har betonat

vikten av andlig väckelse, har det ändå inte självt velat utvecklas till en väckelserörelse. Det har velat förbli hela kyrkans gemensamma missionsorganisation, till vilken de olika väckelserörelserna kan ansluta sig som samfundsmedlemmar.

Finska Missionssällskapet förbinder sig till den evangelisk-lutherska kyrkans i Finland bekännelse och ser konfessionaliteten som en resurs. Situationen i Finland avviker från många andra länder

i det att Finska Missionssällskapet från första början fick en bred kyrklig och biskoplig uppslutning bakom sig. Sällskapet har spelat en betydande roll när det gäller internationaliseringen av den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

Finska Missionssällskapet strävar efter ett samarbete på bred bas med församlingarna och stiften samt med kyrkans väckelserörelser. Alla församlingar i vår kyrka har sedan år 1984 varit Missionssällskapets samfundsmedlemmar.

3.2. Missionsarbetet som kyrkans och de kristnas gemensamma vittnesbörd

Missionen har till sin karaktär från första början varit en rörelse för gemenskap. Missionsuppgiften gavs till alla Kristi efterföljare, till hela Kristi världsvida församling. Att betrakta missionen ur Treenighetens synvinkel påminner om att Guds mission har satt sig i rörelse utgående från gemenskapen. Avsikten med missionen är att en relation mellan Gud och människan skall uppstå och att en gemenskap, en församling, skall födas.

Mot denna bakgrund är de kristnas och kyrkornas splittring en skandal, som förtar trovärdigheten i missionsuppgiften. Inom kyrkorna har man blivit medvetna om att för att vara trovärdiga måste man kunna avge ett gemensamt vittnesbörd när det gäller trons grundfrågor. Kyrkorna kan tänka på olika sätt i många frågor, men när det gäller trons grundfrågor bör de kunna komma med ett samstämmigt budskap.

Den nutida missionsrörelsen har på ett väsentligt sätt påverkat uppkomsten av den ekumeniska rörelsen och stått i fast växelverkan med den. Sökandet efter gemenskap har således haft en kraftig missionarisk motivering. Trosgemenskap, apostolicitet och katolicitet har härvid visat sig vara centrala begrepp. Att söka gemenskap har tagit sig olika former.

Som mål för den ekumeniska rörelsen har man uppsatt förverkligandet av synlig gemenskap. Den synliga gemenskapen har getts olika tolkningar och man har presenterat olika modeller. Sökandet efter gemenskap har organiserats å ena sidan som multilateral verksamhet och å andra sidan som bilaterala rådplågningar.

Centrala dokument som uppkommit som ett resultat av överläggningar mellan två parter har ur den evangelisk-lutherska kyrkans i Finland synvinkel sett varit den s.k. Borgå-deklarationen som uppgjorts med den anglikanska kyrkan samt den gemensamma deklarationen gällande rättfärdiggörelsen som uppgjorts med den romersk-katolska kyrkan.

Efter andra världskriget och på 1950-talet strävade man efter sammanslagning av kyrkorna. Under de senaste årtiondena tycks kyrkorna sträva efter att upprätthålla sin konfessionella identitet genom att komma överens om vilka faktorer som skiljer dem åt och genom att ömsesidigt godkänna varandras ämbeten.

Förutom den officiella kontakten mellan kyrkorna har det förekommit sökande efter gemenskap som

grundar sig på praktiskt samarbete eller efter en gemenskap mellan enskilda kristna. Dessa aktiviteter har lett till uppkomsten av olika samlingsorganisationer och nätverk.

Det internationella missionsrådet, där missionsorganisationerna har varit aktiva, uppgick i Kyrkornas världsråd år 1961. Organisatoriska strukturer har försvårat uppkomsten av kontakter med Kyrkornas världsråd. Missionsorganisationerna kan inte direkt delta i Kyrkornas världsråds verksamhet, vilket enligt sina regler inte kan godkänna andra än kyrkor som medlemmar. Det är viktigt att man, när det gäller medlemskyrkornas representation, i större utsträckning än tidigare tar i beaktande att missionen är företrädd.

Finska Missionssällskapet vill bygga upp goda relationer mellan kyrkorna överallt där det är verksamt och påminna om den ekumeniska karaktären i den lutherska tron.

Finska Missionssällskapet som en del av den lutherska kyrkofamiljen

Finska Missionssällskapet deltar i den diskussion som förs inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland gällande ekumeniken och följer de beslut gällande ekumeniska relationer som fattas av kyrkan. De flesta av dess samlingskyrkor är lutherska och är medlemmar i Lutherska världsförbundet.

Lutherska världsförbundet är en särskilt viktig samlingspartner för Finska Missionssällskapet. Missionssällskapet har uppmuntrat sina nya samlingskyrkor att ansluta sig som medlemmar i Lutherska världsförbundet. Sällskapet idkar samarbete med Lutherska världsförbundet bl.a. inom den internationella diakonin, forskningen, utbildningen och evangelisationen.

I en del länder där Finska Missionssällskapet verkar har lutheranerna delat upp sig på flera kyrkor. I bakgrunden finns ofta missionsorganisationernas arbete, vilket har igångsatts utan gemensam planering. Missionssällskapet hoppas, att dessa lutherska kyrkor kunde intensifiera sitt samarbete och också gå samman. När arbetet utvidgas till nya länder vill Missionssällskapet bygga upp ett samarbete mellan de lutherska kyrkorna och missionsorganisationerna.

Övriga ekumeniska kontakter

I sitt arbete i olika länder kommer Finska Missionssällskapet i kontakt med också andra kyrkor än de lutherska. Då sällskapet i de flesta fall samarbetar med de nationella lutherska kyrkorna, utgör ovanstående

kontakter en del av dessa kyrkors ekumeniska relationer för vilka kyrkorna har beslutanderätt och ansvar.

I en del länder har Missionssällskapet samlingsavtal också med andra kyrkor än de lutherska.

Finska Missionssällskapet verkar i kyrkornas och de kristna organisationernas nätverk, vilka är mångfasetterade och fungerar enligt olika principer. Dessa nätverk blir synliga i den s.k. Lausanne-rörelsen och i andra under slutet av 1900-talet uppkomna samlingsorganisationer inom vilka det förekommer olika teologiska betoningar. Den karismatiska rörelsen har skapat kontakter mellan medlemmar i olika kyrkor, kontakter som baserar sig på gemensamma upplevelser.

Världsmissionens situation påverkas också av uppkomsten och tillväxten av kyrkor inom pingströrelsen eller grupperingar frigjorda från den samt så kallade oberoende kyrkor.

Finska Missionssällskapet vill bygga upp kontakter för att inbördes respekt och förståelse skall kunna tillväxa. Det vill utveckla samarbetet också med organisationer som verkar utgående från andra beaktelser men så att det bevarar sin identitet som en luthersk organisation.

Finska Missionssällskapet deltar i den diskussion som förs inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland gällande kyrkornas gemenskap och iakttar de beslut som kyrkan har fattat gällande de ekumeniska relationerna.

Finska Missionssällskapet hoppas att de lutherska kyrkorna kan intensifiera sitt samarbete och också gå samman i det fall att det på samma område finns flera verksamma lutherska kyrkor.

Finska Missionssällskapet vill bygga upp goda relationer mellan kyrkorna och befrämja uppkomsten av gemenskap överallt där sällskapet är verksamt. Det verkar oftast i samarbete med lutherska kyrkor, varvid kyrkorna har bestämmanderätt och ansvar gällande de ekumeniska relationerna. Missionssällskapet vill utveckla samarbetet också med samlingsorganisationer som är verksamma på basis av andra beaktelser men så att det bevarar sin identitet som luthersk organisation.

3.3. Den andliga förnyelsens betydelse för Finska Missionssällskapet

Ett livsvillkor för den kristna missionen är en kontinuerlig förnyelse. Det att den omkringliggande världen och verkligheten ständigt förnyas förutsätter en ständig omvärdering av arbetet. Att stampa på stället, att fastna i gamla attityder eller arbetssätt kan leda till att Missionssällskapet förlorar sin dynamiska arbetssyn. Missionssällskapet har tillkommit som en frukt av väckelsen och en kontinuerlig andlig förnyelse är ett livsvillkor för det.

Finska Missionssällskapets verksamhet som en del av den internationella missionsrörelsen baserar sig inte enbart på mänsklig sakkunskap, planering och effektiv förvaltning. All kunskap, färdighet och erfarenhet behövs när det gäller att leda och förverkliga missionsarbetet, men detta räcker inte till för att garantera att arbetet lyckas.

När det gäller förnyelsen av missionen är en andlig förnyelse av nöden, en förnyelse som ger grunden för all övrig positionsbestämning. Det gäller alltid att ödmjukt erkänna, att arbetet inte får välsignelse, om inte missionens Herre går i godo för det. I sista hand beror allt på den heliga Andens närvaro, kraft och vägledning.

Mission och väckelse

Inom kyrkorna finns det många erfarenheter av hur de andliga väckelserna också har lett till att missionsarbetet har tagit ny fart och förstärkts. Väckelsen motiverar till mission och väcker till ett världsvitt ansvarstagande. Mission och väckelse hör samman. Att ta del i förverkligandet av uppgiften att bedriva mission har varit en oskiljaktig del av identiteten hos väckelserörelserna inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Finska Missionssällskapet har varit privilegierat att via sitt arbete på nära håll få följa med hur väckelsen t.ex. i Östafrika på ett fruktbart sätt har påverkat kyrkornas och missionernas liv.

Väckelsen är viktig ur missionens synvinkel, men den förmår inte ensam stå för samfundets förnyelse. Utgångspunkten för all förnyelse är att samfundet självt ständigt söker sig fram till evangeliet för att få ny kraft och nya visioner.

Nytänkande

Finska Missionssällskapet är en del av förnyelseströmningarna inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, vilka har gett inspiration till församlingarnas andliga liv vad gäller förkunnelsearbetet, bruket av musik och ungdomsarbetet samt till att tillägna sig nya

tankar och arbetssätt. Sällskapets missionärer har gjort sina insatser i detta sökande efter nya vägar. De anställda som sänts ut uppgick i slutet av januari år 2001 till 1425 personer. Missionssällskapet stöder också i fortsättningen omvårdnaden av det andliga livet samt sökandet efter nya dimensioner beträffande tron och missionen. Det stora antalet missionärer berättar för sin del om att det inom Missionssällskapet har funnits rum för olika andliga strömningar.

Den andliga förnyelsen skapar och förutsätter också ofta ett nytänkande. Karakteristiskt för trons födelse och förnyelse är en ny gestaltning och ny förståelse av livet, varvid en ny verklighet glimtvis öppnar sig för människan. Det teologiska arbetet bidrar till att klä den nya upptäckten i ord och ställer den i proportion till livets verklighet. Finska Missionssällskapet har haft och har det stora privilegiet att få bearbeta det nyskapande tänkandet tillsammans med sina internationella samarbetspartners.

I en stor missionsorganisations liv verkar förnyelsen i större omfattning endast då den på sätt eller annat berör hela personalen, arbetets vänkrets och samarbetsparterna såväl i hemlandet som längre bort. Den heliga Andens närvaro ger mod till bättring, medgivande av egna misstag och en ny öppenhet varvid den situation som beskrivs i Efesierbrevet kan förverkligas: *"Nej, låt oss i kärlek hålla fast vid sanningen och växa i alla avseenden så att vi förenas med honom som är huvudet, Kristus. Han låter hela kroppen fogas samman och hållas ihop genom att alla lederna hjälper och stöder, med just den kraft han ger åt varje särskild del. Då växer hela kroppen till och byggs upp i kärlek"* (Ef. 4:15-16). Nådegåvorna har getts till uppbyggelse av församlingen nära och fjärran.

Ett livsvillkor för den kristna missionen är en ständig förnyelse. När det gäller missionens förnyelse är den andliga förnyelsen det viktigaste. Den ger grunden för all övrig positionsbestämning.

Väckelsen motiverar till mission och väcker ett världsvitt ansvar. Mission och väckelse hör samman. Det teologiska arbetet bidrar till att klä de nya upptäckterna i ord och ställa dem i relation till livets verklighet. Missionssällskapet stöder också i fortsättningen omvårdnaden av den andliga förnyelsen och sökandet efter nya dimensioner i tron och missionen.

4. FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPETS SAMARBETSPRINCIPER

4.1. Finska Missionssällskapet i samarbete kring missionen

Finska Missionssällskapet har under sin historia tillsammans med sina partners sökt för olika situationer lämpliga former för samarbete. Samarbetets karaktär har förändrats många gånger. I början kunde man tala om missionsorganisationernas tid, senare om de unga kyrkornas tid och med början från 1970-talet om olika nya former för kompanjonskap.

Arbetets inledande skede i Sydvästafrika, dagens Namibia, kan karakteriseras som skedet av typisk traditionell pionjärmission. I de förhållandena tog Missionssällskapet, på samma sätt som övriga missionsällskap, på sig rollen av den som hade den ledande ställningen när det gällde planering, förverkligande och utveckling av arbetet. Ansvar för kyrkans ledning flyttades så småningom över till de nationella arbetarna. I det arbete som igångsattes i Kina i början av senaste århundrade utgick man från en pionjärsituation, även om diskussionen om "de tre självens princip" som blivit central i sinom tid också tog fart i den lutherska kyrkan i Nordvästra Hunan.

Efter andra världskriget började samarbetet förändras och bli mångsidigare. Då de kyrkor som uppkommit som ett resultat av missionsarbetet blev självständiga svängde utvecklingen i en annan riktning: de unga kyrkorna i Afrika och Asien framställde berättigade krav på självständighet och möjlighet att leda sina egna kyrkor i sina egna länder.

Centralt i sökandet efter nya former för kompanjonskap blev begreppet integration, som likväl har visat sig kunna tolkas på olika sätt, och i praktiken har man med det avsett olika samarbetsmodeller. Med full integration har man avsett missionsorganisationernas uppgående i de unga kyrkornas missionsarbete. Detta visade sig vara problematiskt ur samarbetssynvinkel. Problemen gällde synen på arbetet, arbetets planering och inriktningen av resurserna. Missionssällskapet har under den tid det varit verksamt, i synnerhet på 1970-talet, varit med i denna utveckling och i likhet med andra lyssnat till kravet att inte längre sända ut missionärer.

Tillsammans i Guds mission

Det missiologiska dokument som Lutherska världs-

förbundet färdigställde i slutet av 1980-talet "Tillsammans i Guds mission" (*Together in God's Mission*) påverkade också utvecklingen av Finska Missionssällskapets samarbetsprinciper. Inom Missionssällskapet liksom också i större sammanhang inom de lutherska kyrkorna konstaterade man, att det behövs flera och mångsidigare modeller för samarbete.

Finska Missionssällskapets omfattande och långvariga arbete har också inneburit växelverkan och inläring. De kristna i de västliga och nordliga kyrkorna har genom missionens förmedling fått en frisk upplevelse av evangeliet, som ju i århundraden har predikats bland dem. De har fått en aning om att fattigdom och rikedom inte kan mätas endast i det materiella. Ingen är så fattig att han/hon inte skulle ha någonting att ge och ingen är så rik att han/hon inte skulle kunna ta emot.

Samarbetsparterna

Finska Missionssällskapet arbetar i över tjugo länder på fem kontinenter. Missionssällskapet har i detta nu ca 40 samarbetsavtal av olika slag med sina utländska partners. Församlingarna i Finlands kyrka deltar i missionsarbetet via de missionärs- och projektavtal de ingått med Missionssällskapet. Missionssällskapet har sådana avtal med nästan alla församlingar i vår kyrka och med flera väckelserörelser och kristna organisationer. Via Missionssällskapet kanaliseras också medel för utvecklingssamarbete som utrikesministeriet anvisat de kristna organisationerna.

Lutherska kyrkor i Asien, Afrika, Latinamerika och Europa är Finska Missionssällskapets viktigaste samarbetspartners. När arbetet utvidgats har principen varit att i första hand söka samarbete med lokala kyrkor som hör till den egna konfessionen där sådana kyrkor redan har grundats eller så har man aktivt försökt få en sådan kyrka till stånd. Som exempel på en ny typ av samarbete kan man nämna Thailand, där man som partners har haft också asiatiska lutherska kyrkor innan den lutherska kyrkan i Thailand organiserade sig. Missionssällskapet har haft samarbete också med kyrkor som representerar andra konfessioner och Missionssällskapet är med i sådana samarbetsnätverk, till vilka evangelikala, interkonfessionella samfund hör.

Bland Finska Missionssällskapets internationella samarbetspartners kan nämnas Den förenade missionen i Nepal (United Mission to Nepal, UMN), Wycliffe bibelöversättare (Summer Institute of Linguistics, Wycliffe Bible Translators), organisationen för missionsflygarna Mission Aviation Fellowship (MAF Europe), SAT-7 som sänder kristna TV-program till Mellanöstern, Den förenade kristna servicen i Västafrika (Joint Christian Ministry in West Africa, JCMWA) samt islamforskningsprojektet Project for Christian Muslim Relations in Africa (ProCMuRA).

När missionsituationen globaliseras, när missionsinsatsen från österns och söderns kyrkor ökar och när den postmoderna tidens karaktär av uppsplittring sprider sig växer missionssamarbetets ekumeniska utmaning också inom det arbete Missionssällskapet utför.

Samarbetsavtal

Av de samarbetsavtal som har ingåtts med kyrkorna representerar en del den gamla konstellationen moderkyrka-dotterkyrka, en del är integrationsperiodens avtal. Några av avtalen är multilaterala ramavtal som berör tiotals olika missionsorganisationer och kyrkor. En del avtal berör endast Missionssällskapet och dess samarbetskyrka. Under de senaste åren har i tilltagande grad sådana avtal kommit med i bilden, vilka strävar efter att återspegla principen om jämbördigt partnerskap. I dessa avtal har man strävat efter att på ett mera noggrant sätt ta i beaktande de frågor som stiger fram ur missionsarbetets kontext och också definiera metoder för det praktiska missionsarbetet. Under senare tid har man särskilt betonat vikten av att skapa gemensamma visioner och planera tillsammans.

Finska Missionssällskapet har som mål att förnya alla sina samarbetsavtal så att de svarar mot kraven på ett samarbete som växer sig starkare under det nya millenniet och ökar förtroendet och öppenheten.

Ett av missionsarbetets mål är att samarbetet förstärks mellan den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och dess församlingar och Finska Missionssällskapets samarbetskyrkor. Denna utveckling för med sig möjligheter och spänningsmoment och den förutsätter att man utvecklar nya former för samarbete.

Församlingarna i Finland söker direkta kontakter på gräsrotsnivå med samarbetskyrkorna och deras församlingar. Den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland har fram till år 2001 ingått samarbetsavtal med de lutherska kyrkorna i Namibia och Ingermanland och med Kinas kristliga råd. Tre av kyrkans stift har part-

nerskapsavtal med Missionssällskapets samarbetskyrkor. Missionssällskapet stöder strävandet att utöka växelverkan, inbördes delande och samarbete. Missionssällskapet deltar fortsättningsvis i utvecklandet av nya former för samarbete. Öppna frågeställningar försöker man klarlägga på ett mera konkret sätt än tidigare.

Finska Missionssällskapet har under den tid det varit verksamt sökt för olika situationer lämpade former av samarbete med sina partners. Karaktären av samarbetet har under denna tid förändrats många gånger. I början kunde man tala om missionsorganisationernas tid, senare om de unga kyrkornas tid och från 1970-talet framåt om olika former för partnerskap.

De lutherska kyrkorna i Asien, Afrika, Latinamerika och Europa är Missionssällskapets viktigaste samarbetspartners. När arbetet utvidgats har Missionssällskapets princip varit att söka samarbete i första hand med lokala lutherska kyrkor.

Ett av missionsarbetets mål är att stärka samarbetet mellan den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och dess församlingar och Missionssällskapets samarbetskyrkor. Missionssällskapet deltar i utvecklandet av en ny typ av samarbete och ett jämfört med tidigare mera konkret klarläggande av därmed sammanhängande öppna frågor.

4.2. Riktlinjerna för Finska Missionssällskapets samarbete

På vems villkor?

I diskussionen kring missionsarbetet har frågan om vem som skall bedriva mission varit en central fråga. Samarbetets största principiella svårigheter har hängt samman med denna fråga. Det har funnits en tid när missionen ansågs vara en uppgift för den s.k. gamla kristenheten, missionsorganisationerna inom västerns och nordens kyrkor. I synnerhet efter andra världskriget, efter att koloniländerna blivit självständiga på olika håll i världen, fick det s.k. moralium-tänkandet understöd bland många kyrkor i Asien och Afrika. Enligt detta tänkande borde de

västerländska missionsorganisationerna dra sig tillbaka från arbetet på dessa kyrkans områden.

Finska Missionssällskapet anser att nyckeln till missionsarbetet är att missionen är den treenige Gudens egen mission. Gud har kallat de människor som han skapat och återlöst till sina medarbetare. Guds mission överallt i världen fortsätter. Missionssällskapet och dess samarbetspartners är på ett jämbördigt sätt kallade att delta i denna mission överallt i världen.

Förtroende som grund för samarbetet

Finska Missionssällskapet erkänner att det är Gud som leder sin mission i sin egen värld och förbinder sig därför att tillsammans med sina partners söka flera modeller för samarbete i stället för en modell, modeller som beaktar den kontext i vilken man i respektive situation bedriver mission. Det kontextuella missionsarbetet utmanar till stor flexibilitet och finkänslighet, till beredskap att lära sig nytt och till förmåga att lyssna noggrant på de människor som talar utgående från sin egen livserfarenhet, sin historia och sin kultur.

Missionssällskapets och dess samarbetspartners samarbete styrs av respekt för olikheter. Gemenskap, *koinonia*, är utgångspunkten för samarbetet och en nödvändig grund. Missionssällskapet förbinder sig att söka en djupare gemenskap med sina partners i gemensam bön, i studiet av Guds Ord, genom bruket av sakramenten och genom att hämta kraft i gudstjänstlivet.

Förtroende är en absolut förutsättning för missionsarbetet. Inte ens det bästa samarbetsavtal kan fungera, om förtroende inte föreligger. Samarbetet kräver en kontinuerlig öppenhet och transparens. Därför vill Finska Missionssällskapet lyssna till sina partners med öppet sinne och hoppas, att också dessa samarbetspartners är beredda att förstå sällskapets strävanden.

Nyckelordet för det nya millenniets missionsarbete är *"tillsammans"*. Gemenskap lär man sig endast genom att hålla samman. Finska Missionssällskapet kallar sina samarbetspartners att söka framtidens arbetssyn, vision, i gemensam bön.

Missionssällskapet kallar sina samarbetspartners att ställa upp mål för arbetet och dela både andliga och materiella resurser och uppgöra gemensamma planer.

Missionssällskapet förbinder sig att tillsammans med sina partners också utvärdera kvaliteten och prestationerna vad gäller samarbetet.

Finska Missionssällskapet kallar sina samarbetspartners att i gemensam bön söka framtidens arbetssyn. Missionssällskapet kallar sina samarbetspartners att uppställa mål för arbetet och dela både andliga och materiella resurser och uppgöra gemensamma planer. Missionssällskapet förbinder sig att tillsammans med sina partners också utvärdera samarbetets kvalitet och prestationer.

4.3. Missionärens roll

Missionären är evangeliets tjänare, en budbärare om Guds frälsande kärlek. Enligt den lutherska kallelsetanken gäller uppgiften att vittna alla kristna oberoende av yrke och livsuppgift.

För det missionsarbete som riktade sig utanför det egna landet började man i de protestantiska kyrkorna med början från 1700-talet grunda missionsorganisationer. Härvid blev missionsarbetet en speciell livsuppgift för de människor dessa organisationer sände ut. Missionsarbetet kan fortfarande vara en livsuppgift oberoende av utbildning och yrke.

Utsändandet

Den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland sänder ut sina missionärer via kyrkans missionsorganisationer. Missionärerna sänds ut både i andra kyrkans tjänst och till områden där ingen kyrka ännu fungerar. Missionssällskapet vill utföra detta arbete i samarbete med lutherska kyrkor.

Begreppet missionär, i synnerhet ordets engelskspråkiga motsvarighet *"missionary"*, har visat sig vara en belastning, därför att ordet har upplevts referera till paternalistiska funktionssätt. En djupare förståelse av kyrkans missionaritet och det faktum att de unga kyrkorna inlett och stärkt sin missionsinsats har ställt missionärens roll i en ny dager.

Inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland avser man med ordet missionär, en arbetare som har fått en specialutbildning och välsignats till ett arbete som överskrider kulturella gränser. Av honom/henne förutsätts en god utbildning, yrkesskicklighet, arbetsfarenhet, lust att lära sig nytt och beredskap att

förbinda sig. Bland missionärens färdigheter kommer i framtiden fortfarande att betonas en grundlig kunskap i det lokala språket, kännedom om den lokala kulturen och samarbetspartnern samt samarbetsförmåga.

Korttidsarbetare sänds efter en kort utbildningsperiod till utlandet för speciella uppgifter. Man torde kunna utveckla kortare arbetsperioder mera än vad idag är fallet i riktning mot ett ömsesidigt utbyte av arbetare. I utsändandet av arbetare vill man söka smidiga lösningar.

Till grundväsendet i Guds mission hör att Gud ständigt kallar och sänder människor till varandra. Ett av de första uppdragen återgivet i *Apg. 1:8* låter förstå att budskapet bör sätta sig i rörelse och hela tiden rikta sig utåt. Missionärer behövs också på det norra halvklotet eftersom antalet icke-kristna ökar där. Missionärer reser alltså inte ut enbart från väst eller norr, i synnerhet inte efter som majoriteten av de kristna lever på det södra halvklotet.

Man kallar inte anställda som tjänstgör i missionsorganisationernas hemlandsarbete och i olika uppgifter i kyrka och församling samt frivilliga funktionärer för missionärer. Dessa personer har ändå en central roll i missionsarbetet. Samtidigt är det viktigt att i tillräcklig utsträckning se missionen som kyrkans grunduppgift. Ingen behöver bege sig utanför vårt hemlands gränser för att vara med i missionsarbetet.

Mod, fördomsfrihet och samarbetsförmåga

I sitt arbete i en främmande religiös miljö och mitt uppe i en ny kulturell kontext kan missionären inte ta på sig rollen som den som vet bäst. Evangeliet går framåt från en människa till en annan endast i en atmosfär av verklig medmänsklig jämställdhet, det må sedan gälla arbetskamrater de kristna emellan eller vid möten med människor som ännu inte nåtts av evangeliet. För dessa möten satte Kristus inte upp villkor, vilka på förhand definierats som rätta, utan med sin egen inställning och genom sitt eget handlande gav han sina efterföljare en förebild när han ständigt och konsekvent överskred gränser som människorna satt upp för varandra.

Det tredje millenniets missionär är öppen att möta en föränderlig värld's nya och även överraskande utmaningar. Han/hon är ekumeniskt modig, fördomsfri och har förmåga att samarbeta i sin relation till andra kyrkor och deras missionsarbete. Hans/hennes arbetsmiljö är i tilltagande grad multinationell. Nödvändigheten av att fungera i Kristi programförklarings

anda (*Luk. 4:16-20*) har inte avtagit. Trots de goda förhoppningarna under 1900-talets sista årtionden och trots de ansträngningar hela det internationella samfundet har gjort, har fattigdom, åsidosättande och sjukdomar förblivit mänsklighetens gemensamma, tunga arv till det nya millenniet.

När missionsarbetet mer och mer förändras till ett samarbete mellan missionsorganisationer och kyrkor, kan man fortfarande anvisa missionären uppgifter när det gäller att förverkliga kyrkornas gemensamma missionsuppgift i andan av Kristi kyrkas värld'svida karaktär. I samarbete beger man sig också till nya områden och till nya människogrupper. I sökandet efter nya modeller för samarbetet med sina utländska partners är Finska Missionssällskapet berett till utbyte av arbetare och till gemensamma missionsprojekt, till vilka de anställda rekryteras och tränas med gemensamma krafter.

De kristna kyrkor som är verksamma i Finland är inte endast sändare av missionärer, utan de är också mottagare av sådana. De arbetare som Missions-sällskapet's samarbetskyrkor har sänt har medfört välsignelse till vår egen kyrka och dess församlingar. De erfarenheter man hittills har fått har varit uppmuntrande.

Missionären är evangeliet's tjä-nare, en budbärare om Guds fräl-sande kärlek. Enligt den lutherska kallelsetanken berör uppgiften att vittna alla kristna utan hänsyn till yrke och livsuppgift.

Inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland avser man med ordet missionär en arbetare som har fått en specialutbildning och välsignats till sin uppgift, en person som oftast arbetar utanför Finlands gränser. Det tredje millenniets mis-sionär är öppen att möta en föränderlig värld's nya och också överraskande utmaningar. Han/hon är ekumeniskt modig, fördomsfri och har förmåga att samarbeta i sin relation till andra kyrkor och deras missionsarbete. Hans/hennes arbetsmiljö är i ökande grad multinationell.

Finland och de kyrkor som är verksamma i Finland är inte endast sändare av missionärer, utan de är också mottagare.

5. UTMANINGAR FÖR FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET I BÖRJAN AV DET NYA ÅRHUNDRADET

5.1. Missionen och förnyelsen av de västerländska kyrkorna

De västerländska kyrkorna har efter 1500-talets stora upptäcktsfärder innehaft en central position inom världsmissionen. Utvecklingen efter andra världskriget tvingade dem att betrakta också sitt eget område som missionsområde.

Den västerländska kulturen har vad dess rötter beträffar ansetts vara judisk-kristen och kyrkornas verksamhet har betraktats som en väsentlig del av livsföringen i de västerländska samhällen. Situationen har dock av många orsaker förändrats. Flyttningsrörelsen har förändrat relationerna mellan religionerna. De stora världsreligionerna syns i gatubilden i storstäderna i Europa och Nordamerika. Europas historia med dess världskrig har tårt på tilltron till den västerländska kulturen. Utvecklingen inom det västerländska samhället har under ett par hundra års tid färgats av upplysningsfilosofins ideologiska och kulturella strömningar, vilka inte egentligen har förnekat trons betydelse, men har försökt föra in den på det privata området.

Missionen på den egna kontinenten

På grund av den förändrade situationen hör mission i Europa och Nordamerika i framtiden till världsmissionens stora utmaningar. I den verksamheten behöver de västerländska kyrkorna hjälp av kyrkorna i Afrika, Asien och de övriga kontinenterna med början i mötet med den mångmiljonhövdade invandrarbefolkningen.

Arbetare från afrikanska och asiatiska kyrkor har också i tilltagande utsträckning anlänt till Europa och Nordamerika. Hur förmår kyrkorna i västerlandet möta både de människor som körts över eller åsidosatts genom globaliseringen och de förmögna människor som rönt framgång i sina liv? Också när det gäller mötet med den infödda europeiska befolkningen kan hjälp från de övriga kontinenternas kyrkor vara av nöden. Det finns många tecken på att denna inverkan kommer i form av en kyrkoupbyggande karismatik, gemenskapssträvan och omfattande lekmannavittnesbörd.

De västerländska kyrkornas resurser

Av betydelse för världsmissionens framtid är också hur man även i framtiden lyckas styra de västerländska kyrkornas resurser till missionsarbete och till hjälp för den övriga världen. Som kyrkor i välbärgade länder har de stora västerländska kyrkorna sådana ekonomiska resurser, som många andra saknar.

Tack vare den historiska utvecklingen och den ekonomiska stabiliteten har de också en stark utbildnings- och forskningstradition, som alla kyrkor kan dra nytta av. Det handlar om att dela utbildningsresurser, penningmedel, litteratur och utrustning med andra kyrkor, så att dessa kan utveckla sin egen kontextuella teologi.

Kyrkorna i västerlandet står i många avseenden vid ett vägskafl. Hålls de traditionella huvudkyrkorna samman och bevarar de sin trovärdighet? De kan finna och bevara sin identitet endast genom att förnyas andligen. De västerländska kyrkornas förnyelse är därför en av världsmissionens viktigaste frågor. Mission i väst hör till världsmissionens stora utmaningar. Kyrkorna i västerlandet behöver få hjälp med detta av kyrkorna på de övriga kontinenterna med början i mötet med den mångmiljonhövdade invandrarbefolkningen.

Som kyrkor i välbärgade länder har de stora västerländska kyrkorna sådana ekonomiska resurser som kyrkorna på de övriga kontinenterna saknar. Tack vare den historiska utvecklingen och det ekonomiska välståndet har dessa kyrkor också en stark utbildnings- och forskningstradition, vilken alla kyrkor kan dra nytta av. Då de västerländska kyrkorna genomgår en förnyelse kan dessa resurser tas i gemensam användning.

5.2. Nya nätverk inom missionen

Situationen i missionsarbetet har radikalt förändrats i slutet av 1900-talet. Till förändringen har både inomkyrkliga och allmänna kulturella, politiska och samhälleliga faktorer bidragit. I den nya situationen är det framför allt fråga om kyrkornas inre, till sin karaktär andliga och teologiska förändring. Förändringen berör kyrkornas samarbete inklusive missionsarbetet som överskrider kulturella gränser.

Under åren efter andra världskriget har de kyrkor som uppstod som ett resultat av missionsarbetet blivit självständiga. Samtidigt har de blivit medvetna om sina egna kulturer. De kyrkor som uppkommit under kristendomens första århundraden (t.ex. den ortodoxa kyrkan i Etiopien och den ortodoxa MarThomas-kyrkan i Indien) har vaknat upp och gjort även yngre kyrkor medvetna om kyrkornas långa historia i Asien och Afrika.

Efter att de blivit självständiga har kyrkorna sökt ett mera omfattande samarbete. Det regionala samarbetet har blivit viktigt, på samma sätt också byggandet av kontakter till de kyrkor som verkar i olika världsdelar.

Kyrkorna i Asien, Afrika och Latinamerika har inlett sitt missionsarbete. Missionssällskapet stöder och befrämjar i enlighet med sin kallelse ett missions-samarbete som överskrider kulturella gränser och söker nya former för samarbete.

Av de politiska förändringsfaktorerna är den mest synliga sovjetkommunismens sammanfall i Europa och verkningen av detta annorstädes i världen. Detta har ökat friheten till verksamhet för de kyrkor som tidigare levt under begränsningar och gett dem möjlighet att åter delta i missionsarbetet. De kan friare än tidigare söka kontakter på olika håll i världen. De senaste århundradenas kolonialism har upphört, men det har inte avlägsnat spänningarna mellan i-länder och u-länder.

Karaktären av de asiatiska, afrikanska och latinamerikanska kyrkornas mission

De asiatiska, afrikanska och latinamerikanska protestantiska kyrkornas missionsarbete har fått sin början genom frivillig verksamhet utövad av enskilda kristna och församlingar. De kristna var spontant verksamma på sina egna närområden och bland kulturellt närstående folk och fokgrupper. De enskilda evangelisterna eller evangelisationsgrupperna begav sig ibland också till territoriellt mera omfattande områden.

Efter andra världskriget började asiatiska och afrikanska missionärer ansluta sig som arbetare i de

västerländska missionsorganisationerna. Samtidigt började kyrkorna i Asien och Afrika också sända ut missionärer genom förmedling av sina egna organisationer.

Under de senaste årtiondena har det uppstått nya tyngdpunktsområden för utsändande av missionärer. I Asien finns sådana områden t.ex. i Syd-Korea, på Filippinerna och bland kineser i utlandet. Också många lutherska kyrkor har satt sig i rörelse. Detta har förstärkt och fördjupat Finska Missionssällskapets samarbete med dess samarbetskyrkor och hela den lutherska gemenskapen. I denna nya situation har Missionssällskapet samarbetspartners, med vilka man samarbetar både i deras hemland och i den tredje världen.

De asiatiska, afrikanska och latinamerikanska kyrkornas missionsarbete är ofta lokalförsamlingscentrerat. Starka lokalförsamlingar utser sina missionsobjekt och sköter sitt arbete självständigt. Förutom att kyrkan vuxit har detta också haft till följd en ökad splittring vad gäller arbetets karaktär.

Dessa kyrkor har ofta koncentrerat sig på verbal förkunnelse av evangeliet och grundad av nya församlingar. Det finns också praktiska orsaker till detta. Kyrkorna i Asien och Afrika har i allmänhet inte ekonomiska möjligheter till utvecklingsprojekt som kräver stora finanser.

Utvidgningen av missionsarbetet har under senare tid varit kraftigast inom den romersk-katolska kyrkan och de s.k. evangelikala rörelserna. Denna utveckling påverkar utformningen av de ekumeniska relationerna. De verksamhets sätt som blivit praxis inom den ekumeniska rörelsen tycks inte svara på den utmaning splittringen utgör. Samtidigt söker man ändå nya former för samarbete.

Förnyandet av verksamhetsformer

Det egna missionsarbetet som Finska Missionssällskapets samarbetskyrkor utför har stärkts. Den förändrade situationen leder till att också verksamhetsformerna förnyas och till att Missionssällskapet på nytt söker sin egen roll. Missionssällskapet kan för sin del förstärka de lutherska kyrkornas samarbete och öppna möjligheter för sina samarbetskyrkors missionsarbete. På så sätt kan ett jämbördigt partnerskap ta sig konkreta uttryck. Missionssällskapet kan vara med och förstärka de lutherska kyrkornas missionaritet och skapa de nätverk som den nya situationen förutsätter.

Strävan till samarbete innebär också att Missionssällskapet aktivt är med om att söka nya former för missionsarbetet, nya områden och nya samarbets-

partners. Samtidigt bör man kritiskt granska nuvarande samarbetsmodeller och söka nya sådana. Att utveckla nätverk är en utmaning för Missions-sällskapets hela verksamhet.

För Finska Missions-sällskapet är dess samarbetskyrkors missionsarbete en källa till glädje och uppmuntran. Situationen leder också till att Missions-sällskapet förnyar sin verksamhetspraxis och på nytt söker sina uppgifter och sin roll.

Missions-sällskapet kan för sin del befästa de lutherska kyrkornas samarbete och öppna möjligheter för deras missionsarbete. På så sätt kan ett jämbördigt partnerskap ta sig nya praktiska uttryckssätt. Missions-sällskapet kan vara med om att befästa de lutherska kyrkornas missionaritet och skapa de nätverk den nya situationen förutsätter.

5.3. Missionariska kyrkors uppkomst och tillväxt

Den missionariska församlingen

Bland kyrkorna har man uppnått ett långtgående samförstånd beträffande missionen som någonting som hör till kyrkans väsen. Den äkta kyrkan är till sitt väsen missionarisk. Kyrkans missionaritet kommer till uttryck speciellt i lokalförsamlingen. En dylik församling är öppen, utåtriktad, bedjande, gästfri, flexibel till sin uppbyggnad och ett varmt kärlekens samfund.

Eftersom många faktorer ständigt försöker försvaga kyrkans innersta natur och dess missionaritet, är en missionarisk församling ett ständigt mål för kyrkan. Ett missionsarbete som överskrider gränser kan i kyrkan förverkligas antingen via dess egen förvaltningsmässiga struktur eller via dess missionsorganisationer.

Risken att stelna i sina former

Den missionariska församlingen påminner kyrkan om faran att stelna i sina former. Så t.ex. representerar kyrkan för en betydande del av finländarna närmast det bestående, den följer ju människan från vaggan till gravan. Den hjälper människan att uthärda individuella, samfundsmässiga och nationella kriser. Dess samhälleliga ståndpunktstaganden värderas högt.

Vid sidan av all denna positiva utveckling kan kyrkan ändå så småningom bli inåtvänd, varvid den

glömmer sina globala förpliktelser och sitt ansvar. Därför bör den ständigt se till att den med sina egna möjligheter och resurser är med om att förverkliga den världsvida missionsuppgift Kristus har gett.

En nyuppkommen kyrka kan lika väl hotas av förstelning. Ombesörjandet av kyrkans inre angelägenheter kan ta krafter i anspråk till den grad att intresset och möjligheterna att nå nya människor inte räcker till. En kyrka som lever som minoritetskyrka kan vända sig inåt och enbart ta hand om sina egna medlemmar. Kyrkan kan också bli en kyrka enbart för en enda etnisk grupp eller samhällsklass, som inte förmår nå andra grupper.

Kyrkan som Gudsfolket på väg

Existensen av missionariska församlingar ger anledning till stor optimism inom världsmissionen. Kyrkorna får genom dem tändsatser från varandra: när eldarna på ett håll vill falna, kan de alltid hittas på något annat håll i världen.

Som Gudsfolket på väg möter kyrkan hela världen med alla dess folk och är kallad att ge den ett bud från det kommande Gudsriket. Missionen erbjuder kyrkorna en möjlighet att vara i rörelse, se världen, delta i kampen för evangeliet och det gemensamma goda för de lottlösa. Den ger en möjlighet att ge ut sig för dem som inte har förmåga att tala för sig själva och inte i sitt liv har det hopp som evangeliet ger.

I allmänhet blir den missionariska kyrkans karaktärsdrag uppenbara i kyrkans tillväxt. Att tron sprider sig till nya områden och bland nya människor är alltid ett under, som man inte på ett uttömmande sätt kan förklara. Finska Missions-sällskapet är berett att tillsammans med sina samarbetspartners utreda vilka faktorer som tycks medverka till kyrkans tillväxt och vilka som utgör ett hinder för den. Att finna missionariteten leder till en kontinuerlig omprövning av arbets-sätt och tyngdpunkter för verksamheten samt framför allt till en förnyelse av det andliga livet.

Kyrkans och församlingens missionaritet syns nödvändigtvis ändå inte i medlemsantalets tillväxt. Ibland kan kyrkan vara äkta missionarisk mitt ibland sin fiendliga omgivning endast genom att hållas vid liv. Ingen kan i sådana förhållanden mäta betydelsen av det stilla tros- och livsvittnesbördet.

Förmedlarens uppgift

Finska Missions-sällskapet kan fungera i uppgiften som förmedlare. Kontakten med växande kyrkor annorstädes i världen blir viktigare än tidigare för kyrkorna i väst, med tanke på deras eget liv, vittnesbörd, tjänst och övriga möjligheter att påverka.

Kyrkorna i Asien, Afrika och Latinamerika behöver de västerländska kyrkornas långa erfarenhet bl.a. inom forskning och utbildning. Finska Missionssällskapet kan fungera som en länk mellan kyrkorna. Dess erfarenheter av ett multikulturellt arbete ger det beredskap att förmedla intryck.

Missionssällskapet som förverkligare av sin egen kyrkas mission hjälper kyrkorna på olika håll i världen att delta i världsmissionen. Det är med och skapar nätverk, där också små och till sina resurser begränsade kyrkor kan delta i förverkligandet av missionsuppgiften.

Den äkta kyrkan är missionarisk till sin karaktär. Kyrkans missionaritet kommer särskilt till synes i lokalförsamlingen. En dylik församling är öppen, utåtriktad, bedjande, gästfri, flexibel till sin struktur och ett varmt kärlekens samfund.

Finska Missionssällskapet kan fungera i uppgiften som förmedlare. Dess erfarenhet av multikulturellt arbete ger det beredskap att förmedla intryck. Det är med om att skapa nätverk, där också små kyrkor med begränsade resurser kan delta i förverkligandet av missionsuppgiften.

5.4. Evangelisationsuppgiftens förpliktande karaktär och trovärdighet

Evangeliet är Nya testamentets mest centrala budskap och sålunda en av dess mest centrala termer. Det förekommer tillsammans med verb som innebär att förkunna och att predika. I Nya testamentet förekommer också verbet *euangelidzo* femtio gånger, ett verb som betyder att förkunna ett gott budskap. Detta ord förekommer redan när änglarna för herdarna förkunnar Jesu födelse.

Att förkunna evangelium kallar man också att evangelisera. I detta dokument avser man därmed den verksamhet genom vilken sådana som inte fått del av den kristna tron kallas till tro och gemenskap i kyrkan.

I de lutherska kyrkorna har man ofta velat göra en principiell skillnad mellan arbetet bland icke-kristna och bland dem som har fjärmats från kyrkans gemenskap. Evangelisation bland kyrkans medlemmar kan

man då, för att använda liknelsen om den förlorade sonen, betrakta som att de förlorade sönerna kallas tillbaka hem och återvänder till dopets nåd.

Evangeliet är den goda nyheten för hela mänskligheten. Därför bör den kristna kyrkan bära ansvar för att alla människogrupper får höra evangeliet. Man bör nå alla grupperingar i samhället med evangeliets budskap.

Finska Missionssällskapet har kallats att genom förkunnelse och tjänst föra ut evangeliet till dem som ännu inte fått del av det. Sin uppgift förverkligar sällskapet tillsammans med sina samarbetskyrkor och övriga samarbetspartners. Tillsammans med sina samarbetspartners söker sällskapet nya människogrupper och områden, där evangeliet ännu inte har förkunnats. Missionssällskapet är ibland verksamt också på områden där majoriteten av befolkningen redan är medlemmar i den kristna kyrkan. Också då är dess speciella kallelse att vara med och försöka nå dem som ännu inte är kristna och kalla dem som lösryckts ur kyrkans gemenskap att återvända till den. I evangelisationsarbetet följer Missionssällskapet de principer som har godkänts inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, d.v.s att aktiva medlemmar i andra kyrkor inte lockas att lämna sin egen kyrka. Härvid avsäger sig Missionssällskapet all proselytism.

I hemlandet består en ny utmaning i att in i församlingsgemenskapen kalla invandrare eller utlänningar som tillfälligt vistas i Finland. Finska Missionssällskapet betjänar kyrkan och dess församlingar genom att till deras förfogande ställa sin sakkunskap när det gäller att möta kulturer och olika religioner.

Missionssällskapet erbjuder också för olika etniska och kulturella samfund en kanal att delta i förverkligandet av missionsuppgiften.

Evangelisationens mål och medel

Målet för evangelisationen är att väcka en personlig tro, att människor döps och uppkomsten av en församling eller att de som lösryckts ur kyrkans gemenskap återvänder till församlingsgemenskapen. Den heliga Anden får detta till stånd. Inom evangelisationen kan man använda många metoder och vid utvecklandet av dem bör den lokala kulturen inta en central plats. Utan ett personligt möte och de kristnas vittnesbörd i tro och liv går de kampanjer som går ut på att möta de stora människomassorna rätt spårlost förbi.

Trosvittnesbördet är en uppgift för hela kyrkan och för varje medlem i kyrkan. Denna uppgift springer fram ur Kristi kärlek. Att utrusta kyrkans medlemmar för evangelisation ingår som en del i den teologiska ut-

bildningen.

Inom kyrkan kan det också finnas personer som har specialiserat sig på evangelisation. I många av Missionssällskapets samarbetskyrkor används evangelistens ämbete. Innehållet i detta varierar. Det är viktigt att evangelist-ämbetet kan utvecklas också som ett eget speciellt ämbete.

Missionärerna inom evangelisationen

När de kyrkor som uppkommit som en följd av missionsarbetet har blivit självständiga, har man ibland framkastat tanken att missionärerna borde dra sig tillbaka från det aktiva evangelisationsarbetet. Detta kan komma i fråga endast i undantagsfall när förhållandena så kräver.

Missionärernas roll inom evangelisationen varierar både vad gäller situation och personliga förutsättningar. Alla har ändå kallats att delta i förmedlandet av evangeliet till dem som inte fått del av det. Varje missionär har möjlighet att ge ett personligt vittnesbörd också då när det inte föreligger möjligheter att offentligt förkunna evangelium. I större utsträckning än tidigare är det också skäl att betona att evangelisationsarbete är någonting man utför tillsammans och där behövs många olika slags gåvor. De växande utmaningarna för evangelisationsarbetet förutsätter också ett ekumeniskt samarbete.

Inom evangelisationen drar man nytta av den nya kommunikationsteknologin såsom radio, television och internet. I användandet av dessa hjälpmedel kan också korttidsarbetare och frivilliga ge sitt eget bidrag.

Finska Missionssällskapet söker tillsammans med sina samarbetspartners upp nya människogrupper och områden, där evangeliet inte tidigare har förkunnats. Missionssällskapet är ibland också verksamt på områden, där majoriteten av befolkningen redan är medlemmar i en kristen kyrka. Också då har Missionssällskapet som sin speciella kallelse att vara med och nå dem som ännu inte är kristna och vara med och kalla tillbaka till kyrkans gemenskap dem som lösryckts ur kyrkans gemenskap.

Trosvittnesbördet är en uppgift för hela kyrkan och för varje medlem i kyrkan. Denna uppgift springer fram ur Kristi kärlek. I kyrkan bör det också finnas personer som har specialiserat sig på evangelisation.

5.5. Möte mellan religioner och religionsteologi

Finska Missionssällskapet har ända från början av sitt arbete tagit på allvar de människors religion, bland vilka sällskapet har arbetat. Det har utrustat sina arbetare för att möta annorlunda religiöst tänkande och liv. Många av dess anställda har på ett ingående sätt gjort sig förtrogna med de lokala kulturerna och de religiösa förhållandena.

Treenigheten som utgångspunkt

En hållbar ståndpunkt när det gäller inställningen till andra religioner utgår från Guds treenighet. Då ser man Guds verk som Skaparens, Frälsarens och Livgivarens verk. När vi tror på den treenige Guden, kan vi erkänna Guds livsuppehållande verk i skapelsen och i alla människors medvetande, också i religionerna och på samma gång tro på det unika hos Kristus som frälsningens källa. Vi bekänner, att endast den heliga Anden föder tron.

Finska Missionssällskapet avvisar den syn, enligt vilken det i världen kunde finnas flera vägar och stigar som leder till frälsning.

Skapelsen och den allmänna uppenbarelse

Skapelsen och upprätthållandet av livet berättar om Guds verksamhet och närvaro i världen. Aposteln Paulus använde detta som utgångspunkt när han talade till athenarna (*Apg. 17*). Gud skapade människan till sin egen avbild för att hon skulle leva i gemenskap med honom. Av denna orsak förmår människan aldrig bli fri från sin naturliga religiositet. Religionerna kan man se som uttryck för människornas sökande efter Gud. Guds lag som livets lag är en och densamma, även om den kan ta sig uttryck i olika former. Överallt har människorna en medvetenhet om att det finns sådant som är rätt och fel, även om det föreligger olika uppfattningar när det gäller att definiera vad som är rätt och vad som är fel. Definitionen kan också snedvridas så att människan kan tro sig göra rätt till och med när hon bryter mot det sant mänskliga.

I religionernas undervisning i etik finns det en hel mängd stoff av liknande karaktär både inom individetik och inom de frågor som berör samfundet. Detta ger en möjlighet att tillsammans driva frågor som berör fred, samhällleg rättvisa och mänskliga rättigheter.

Frälsningen

Som kristna bekänner vi, att de människor blir frälsta som lyssnar till evangeliet och bekänner sig till Kristus allena. Detta hänger samman med två grundläggande utgångspunkter. För det första: Människan har en i synd fallen natur. Till och med sökandet efter Gud präglas av synd och brist. Människan förmår inte frälsa sig själv varken genom sina skapade religiösa system eller genom sina bästa personliga försök. För det andra: Gud har uppenbarat sig själv i Jesu Kristi person. Människan kan uppnå gemenskap med Gud endast genom Kristus utan egna gärningar eller förtjänster. Guds frälsningsplan gällande dem som under sin livstid inte har fått höra evangeliet förblir dock en hemlighet.

Inom religionerna finns det värdefulla drag, men trots detta återspeglar de också människans situation som den som fjärrmat sig från Gud. Människan kan inte på något sätt frälsa sig själv och inte heller i egen kraft finna gemenskapen med Gud. Denna gemenskap och frälsning blir möjlig endast i Jesus Kristus, i vilken Gud helt och fullt har uppenbarat sig själv. Reformationens centrala betoningar "*Kristus alena*" (*solus Christus*), "*av nåd allena*" (*sola gratia*) och "*genom tron allena*" (*sola fide*) ger uttryck för det unika hos Kristus.

Dialogen mellan religionerna

En dialog mellan representanter för olika religioner utövas i det dagliga livet. Härvid är det framför allt fråga om att man bygger upp ett förtroende.

Det är svårt att exakt definiera begreppet dialog. Å ena sidan kan man anse dialogen vara ett redskap för missionsarbetet, å andra sidan är den en speciell umgängesform. Mellan dialog och mission råder det en fruktbar spänning, som man inte behöver avlägsna. Detta hindrar såväl mission som dialog från att hamna ut i extrema positioner.

En förutsättning för en äkta dialog är att parterna känner till sin egen tro, är förbundna till den och högaktar varandras tro. Utan bindning till evangeliet blir dialogen resultatlös från kristendomens sida. På ett allmänt plan kan det vara lätt att umgås, men attityderna skärps, när det blir frågan om omvändelse och dop.

Formerna för dialog kan vara många. Förutom ett allmänt möte i vardagen kan det finnas en särskild organiserad och planerad dialog. Härvid kan man tala om en samhällelig, kulturell, teologisk och med vittnesbördet sammanhängande dialog.

En hållbar utgångsposition när det gäller inställningen till andra religioner utgår från Guds treenighet som Skaparen, Frälsaren och Livgivaren.

Skapelsen och alltings upprätt-hållande vittnar om Guds verksamhet och närvaro i världen. Överallt är människorna medvetna om att det finns det som är rätt och det som är fel. Definitionen av vad som är rätt och vad som är fel kan också bli så snedvriden att människan kan tro sig göra rätt till och med när hon bryter mot det sant mänskliga.

Finska Missionssällskapet avvisar det synsätt enligt vilket det i världen finns flera vägar och stigar som leder till frälsning.

Dialogen kan å ena sidan anses vara ett redskap för missionsarbetet och å andra sidan en speciell form för umgänge. En förutsättning för en äkta dialog är att parterna känner sin egen tro, är förbundna till den och högaktar varandras tro.

5.6. Teologisk utbildning och teologiska seminarier

Finska Missionssällskapet har alltid betonat nödvändigheten av den teologiska utbildning som ges på de nationella språken. På Missionssällskapets första arbetsfält i dagens Namibia bestod den första uppgiften i att skapa ett skriftspråk, översätta Bibeln, ta fram det material som behövdes inom folkundervisningen och sätta igång undervisningen av församlingsmedlemmarna. Efter omständigheterna gavs träning åt församlingarnas lärare och övriga anställda. Utbildningen av präster påbörjades, när detta blev möjligt.

Vid anordnandet av teologisk utbildning betonar Finska Missionssällskapet undervisning på bred bas, en akademisk nivå inom prästutbildningen och trohet mot kyrkans bekännelse.

Med teologisk utbildning avses här i vidare bemärkelse träning av församlingsmedlemmar samt utbildning av frivilliga och anställda arbetare i kyrka och församlingar.

Utbildning på bred bas

Den teologiska utbildningen täcker hela kyrkans liv börjande från ledandet av nya medlemmar som kommer med i dess krets och utrustandet av kristna

familjer för den kristna fostran av barn och ungdomar. Församlingsmedlemmarna behöver en fördjupning i den kristna undervisningen. De frivilliga som deltar i församlingarnas förvaltning och verksamhet behöver träning. En utbildning av detta slag behöver nödvändigtvis inte leda till avläggandet av examina.

Prästutbildningen bör garantera en tillräcklig teologisk och allmän sakkunskap. När man definierar de examina som krävs för ordination beaktas landets allmänna utbildningsnivå. Att denna höjs bör beaktas när man definierar vilka examina som krävs för ordination. Varje enskild kyrka bestämmer sin utbildningsnivå.

Kontextualitet och bekännelse

Målsättningen är en teologi, som är kontextuell och bekännelsebunden. De teologiska traditionerna påverkar på ett avgörande sätt utvecklingen av det kontextuella teologiska arbetet, antingen på ett synligt sätt eller genom en påverkan mera på avstånd. Finska Missionssällskapet anser det viktigt att det teologiska arbetet står i nära kontakt med församlingsarbetet.

Det kontextuella teologiska arbetet leder Finska Missionssällskapet arbetare till att kritiskt utvärdera sin egen bakgrund. Missionssällskapet och dess anställda bör ha förmåga att igenkänna sin finländska kontexts inverkan på sin trostolkning och se hur Bibeln och den lutherska kyrkans bekännelse har kontextualiserats inom den finländska kristenheten.

Teologiska läroinrättningar

Finska Missionssällskapet deltar i grundandet och upprätthållandet av teologiska läroinrättningar. Många teologiska seminarier betjänar kyrkor från flera olika länder. I studierna används både nationella och regionala språk samt internationella sådana. Studierna på de internationella språken bör befrämja det teologiska arbetet på det egna språket.

Av de missionärer som innehar läraruppgifter förutsätts allt oftare högre teologiska examina. Missionssällskapet skapar förutsättningar för sina anställda att bedriva fortsättningsstudier. Deltagandet i de teologiska seminariernas arbete förutsätter av missionären att han/hon förbinder sig till arbetet för en lång tid. De lärare som kommer till de teologiska seminarierna bör, innan de börjar undervisa, arbeta inom församlingsarbetet i någon kyrka som hör till seminariets verkningskrets för att möta den kontext i vilken de studerande kommer att utföra sitt praktiska arbete. Detta gäller också dem som arbetar på internationella språk.

Utbyte av föreläsare och studerande mellan läroinrättningar kommer i framtiden att utgöra en allt

viktigare del av samarbetet. Finska Missionssällskapet stöder det nätverk som uppstår med hjälp av utbytet samt samarbetsparternas planer vad gäller anordnandet av teologiska fortsättningsstudier. För beviljande av Finska Missionssällskapets egna stipendier finns det ett stipendieprogram som sköts tillsammans med samarbetskyrkorna.

För att kunna existera och utvecklas behöver den kontextuella teologin litteratur och studiematerial på respektive nations eget språk. Missionssällskapet deltar i produktionen av dylikt material genom att bidra med personella resurser och ekonomiskt stöd samt stöder också materialutbyte mellan sina samarbetskyrkor och teologisk forskning.

Vid anordnandet av teologisk utbildning betonar Finska Missionssällskapet undervisning på bred bas, akademisk nivå på prästutbildningen och trohet mot kyrkans bekännelse.

Med teologisk utbildning avses i vidare bemärkelse också träningen av församlingsmedlemmar samt utbildning av frivilliga och anställda arbetare inom kyrka och församlingarna. Finska Missionssällskapet anser det vara viktigt att det teologiska arbetet står i nära kontakt med församlingsarbetet. Missionssällskapet stöder utbytet av läromaterial mellan sina samarbetskyrkor samt teologisk forskning.

5.7. Diakoni och missionens samhällseliga uppgift

Kyrkan utför sitt missionsarbete i en värld, där orättvisa råder. Att hålla fast vid kristendomens oinskränkta budskap innebär att missionen också har en samhällselig uppgift. Missionens diakonala och samhällseliga uppgift innefattar förutom tjänst åtminstone tre dimensioner: att vara den som för någons talan, det profetiska elementet och spiritualiteten.

Sin samhällseliga uppgift och sin tjänaruppgift fullgör Finska Missionssällskapet som en kyrkans missionsorganisation i Finland och utomlands tillsammans med sina samarbetspartners. Som utländsk organisation är sällskapets möjligheter till verksamhet i ett främmande samhälle begränsade, därför bör man rådgöra om dem med samarbetsparterna. Man bör alltid beakta den effekt åtgärderna har på de lokala kristnas och kyrkornas liv.

Hotbilder

I allmänhet anser man att fattigdomen, överbefolkningen och de ekologiska problemen är de största hoten i vår tid. Världen tycks inte gå mot bättre tider. Antalet fattiga ökar. Den nutida världsomfattande ekonomiska inriktningen skapar situationer, i vilka människor är tvungna att för tryggheten av utkomst och arbetsmöjligheter flytta också långt bort hemifrån. Städernas explosionsartade tillväxt skapar stora och okontrollerbara boendemiljöer.

På områden som drabbats av krig lever hela generationer, vilka inte har någon erfarenhet av fredstid och normalt liv. Trauman läks långsamt. Terrorism, droghandel och därmed sammanhängande kriminalitet ökar otryggheten.

Mentalvårdsarbetet har blivit en del av missionsarbetet. Söndrade människorelationer och splittrade familjer är på många sätt en utmaning för missionsarbetet. Afrika söder om Sahara lider på grund av spridningen av aids. Samma sjukdom kastar också sin skugga över vidsträckta områden i Asien.

Miljöförstörelsen är ett hot för människornas hälsa och i allmänhet för livets fortsättning. Det håller på att bli brist på rent vatten. Finska Missionssällskapet tar de samhälleliga och ekologiska faktorerna och deras effekter i beaktande vid planeringen av sin egen verksamhet och sitt samarbete med sina partners.

Diakonin

Diakonin har alltid varit en central del av Finska Missionssällskapets arbete. Med diakoni avser man här hela kyrkans och missionens tjänaruppgift och skapande av kontakter. Termen internationell diakoni har i synnerhet i Finland kommit att innebära kyrkornas och de kristna samfundens internationella katastrof-, utvecklings- och serviceverksamhet. Diakonin och den internationella diakonin stöder människornas strävanden efter att ta ansvar för sina egna liv.

Som ett resultat av det diakonala ansvaret har det uppstått betydande förändringar i människornas inställningar till sjukdom, handikapp, fattigdom och till åsidosatta. När den är som bäst är diakonin en folk rörelse. Till dess natur hör att överskrida gränser, att söka upp och betjäna nya människor och människogrupper.

Finska Missionssällskapet söker, vid sidan av de redan befintliga, nya möjligheter att betjäna. Tillsammans med sina partners är sällskapet berett att fördomsfritt sätta sig i rörelse för att skapa det tredje millenniets diakoni och utvidga sin verksamhet mera än tidigare i riktning mot ett ekumeniskt samarbete.

Spiritualiteten

Guds rike är nådens rike d.v.s. det kärlekens rike som får sin kraft av nåden. Utgångspunkten för den diakonala tjänsten och den samhälleliga verksamheten finns i gudstjänsten. Den kristna församlingen tillber och tjänar.

Missionsarbetets samhälleliga uppgift har sin förankring i bönen, Bibeln och de kristnas gemenskap. Att vara rotad i den kristna trons andliga kärnbudskap har gett de kristna och de kyrkor som lever i svårigheter kraft och mod att förverkliga sin profetiska uppgift.

Att föra någons talan

Kyrkan som Kristi kropp lider om en enda av dess lemmar lider. Att var Kristi efterföljare och att kalla nya människor att bli hans lärjungar har i många länder sitt pris. Den heliga Anden är förespråkaren för Guds familj, till honom tar man sin tillflykt när alla övriga fästen sviktar.

Missionen har kallats att också påminna om att man möter Kristus i den nästa som förtryckts, som berövats sina mänskliga rättigheter och vars människovärde har kränkts.

Det profetiska

Profeterna i Gamla testamentet har gett ett exempel på vad man också i vår tid kan avse med det profetiska. När profeterna förkunnade frälsning för sitt folk, tog de fasta på samhälleliga missförhållanden och kallade förtryck, sökande av egen fördel och dyrkandet av olika avgudar för synd. Centralt i den profetiska förkunnelsen är att inte hysa någon fruktan för dem som har makten i samhället. Jesus stödde sig på profeternas budskap när han skildrade Guds rike som fredens och rättvisans rike. På samma gång lämnade han till sina efterföljare ett förpliktande exempel.

Att stöda lokalförsamlingarnas diakoni

Finska Missionssällskapet håller lokalförsamlingarnas diakoni för en första rangens fråga. Det kristna missionsarbetet bör möta människorna på så nära håll som möjligt, på beröringsavstånd. I praktiken blir detta möjligt endast så att kyrkorna och missionsorganisationerna stöder lokalförsamlingarnas diakoni på dess egna villkor. Församlingarnas egen diakoniverksamhet kan befästas genom att öva upp församlingsborna i att känna igen hjälpbehoven och de hjälpbehövande och på lämpligaste sätt fungera till förmån för dessa människor. En dylik när diakoni som växer fram ur den kristnes kallelsemedvetenhet behöver inte stora penningmedel för att fungera.

Att stöda utvecklingen

I missionsarbetet deltar man i utvecklandet av hela samfundet. Finska Missionssällskapet får del av det stöd som Finlands regering ger medborgarorganisationerna för att förverkliga projekt som man särskilt överenskommit om gällande rättvisa, mänskliga rättigheter och utveckling. Lyftandet av medel förutsätter rapportering till utrikesministeriet. Projekten förverkligas i samarbete med Missionssällskapets samarbetspartners.

Människorättsfrågor

Människan är en evighets varelse som skapats av Gud och återlösts av honom. Hennes värde får inte kränkas. Samhälleliga missförhållanden, genom vilka människorna klassificeras enligt sin härstamning, sin etniska tillhörighet, sin förmögenhet, sitt inflytande eller sin nationalitet, kränker människovärdet.

Religionsfriheten är en omistlig del av de mänskliga rättigheterna. Att förverkliga den möjliggör bl.a. missionsarbete och den verksamhet minoritetskyrkorna utövar.

Finska Missionssällskapet arbetar för att människovärdet och de mänskliga rättigheterna skall kunna tryggas för alla människor. I denna verksamhet styrs sällskapet av det princip- och åtgärdsprogram som man har gjort upp för sina samarbetsrelationer.

Kvinnornas och barnens ställning

Inom missionssamarbetet kommer det konkret till synes hur utvecklandet av kvinnors och barns samhälleliga ställning påverkar familjernas och hela samfundets liv. Samtidigt blir det uppenbart att trots de många ansträngningar som görs trampas kvinnor och barn för samhällets fötter.

Finska Missionssällskapets arbete har genom årtiondena satsat och satsar fortfarande på att förbättra kvinnornas och barnens ställning och utkomstmöjligheter.

De svaga och de lottlösa

Missionssällskapets erfarenhet under ett århundrade är att den Gud som bemöter alla människor på ett jämbördigt sätt är en källa till kraft och mod för förtryckta minoriteter, fattiga, flyktingar, invandrare, handikappade och för sådana som övergetts av andra.

Tillsammans med de lokala kyrkorna inriktar Finska Missionssällskapet sin förkunnelse- och serviceverksamhet till förmån för de svaga och de rättslösa för att rätta till missförhållanden i hela samhället.

Att förhindra åsidosättande och rasism och bygga försoning

Missionsarbetet har kallats att bygga gemenskap där människor och människogrupper rivs ifrån varandra på grund av nationalitet, etnisk tillhörighet, språk, religion eller samhällsställning. I Finland har Finska Missionssällskapets arbete haft en stark samhällelig roll vilken har inriktats på skapandet av internationalism och förebyggande av åsidosättande. Arbetet går nu vidare mera aktuellt än någonsin.

Ändå kan man inte bygga försoning och gottgörelse utan att de kränkningar som begåtts bekänns. Först när ånger och botgöring är för handen finns det möjlighet till försoning.

Den diakonala och samhälleliga uppgiften i missionsarbetet har förutom tjänst åtminstone tre dimensioner: att föra någons talan, det profetiska elementet och spiritualiteten.

Diakonin har varit en central del av Finska Missionssällskapets arbete. Inom diakoniarbetet har man kunnat göra en betydande insats för hälsovården och det sociala arbetet samt påverka till en betydande förändringar i människornas inställning till sjukdom, handikapp, fattigdom och de åsidosatta. Missionsarbetet har strävat till att förbättra människornas livskvalitet och öka tryggheten.

Finska Missionssällskapet vill genom sin verksamhet förebygga uppkomsten av motsättningar mellan människor och människogrupper och stöda samarbetskyrkorna i deras ansträngningar att lösa konflikter.

Översättning:

*Henry Byskata
Auktoriserad translator,
prost*

BILAGA 1

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPETS ARBETE

Finska Missionssällskapet (FMS) är äldst och störst av de missionsorganisationer som sänder ut missionärer inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Sällskapet grundades år 1859 "för att till de folk, vilka ännu icke äro kristna, utbreda Kristi evangelium, såsom därom undervisas enligt den evangelisk-lutherska kyrkans bekännelse".

År 1870 anlände Missionssällskapets första missionärer till Sydväst-Afrika, nuvarande Namibia, till dess norra del Ambolandet. De första dopen förrättades 13 år efter att arbetet kommit igång.

År 1901 utvidgades Missionssällskapets arbete till Kina, till distriktet Hunan, där missionärerna deltog i församlings-, skol- och hälsovårdsarbetet.

År 1924 inleddes arbetet bland judarna på det nutida Israels område.

Efter andra världskriget expanderade arbetet kraftigt och utvidgades till nya områden i Afrika och Asien. Från och med 1980-talet igångsattes samarbetet med lokala lutherska kyrkor också bland Europas icke-kristna invandrare och i städerna i Latinamerika samt på 1990-talet också i Ryssland.

BILAGA 2

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPETS MÅLSÄTTNING

"Finska Missionssällskapets målsättning är att delta i den treenige Gudens mission i världen genom att förverkliga den missionsuppgift Kristus gett sin kyrka bland de icke-kristna. Detta arbete utför sällskapet i enlighet med den evangelisk-lutherska kyrkans i Finland bekännelse tillsammans med kyrkan och dess församlingar både i Finland och utomlands."

(Stadgar för Finska Missionssällskapet r.f., § 2)

BILAGA 3

DEN EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKANS I FINLAND MISSION OCH KYRKANS UTLANDSHJÄLP

Byrån för kyrkans mission (BKM) tidigare Kyrkans missionscentral, grundades år 1975 för att koordinera den evangelisk-lutherska kyrkans i Finland missionsarbete i Finland.

FINSKA BIBELSÄLLSKAPET (FBS)

Grundat år 1812

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET (FMS)

Grundat år 1859

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMIYHDISTYS (SLEY)

Grundad år 1873

SVENSKA LUTHERSKA EVANGELIFÖRENINGEN I FINLAND (SLEF)

Grundad år 1922

DEN EVANGELISK-LUTHERSKA FOLKMISSIONEN I FINLAND (FFM)

Grundad år 1967

BUDBÄRARNA / SANANSAATTAJAT (SANSÄ)

Grundat år 1973

DEN EVANGELISK-LUTHERSKA MISSIONSFÖRENINGEN SÅNINGSMANNEN (EMS)

Grundad år 1974

KYRKANS UTLANDSHJÄLP (KUH)

Grundad år 1947

Stiftelse sedan år 1995

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPETS ARBETE

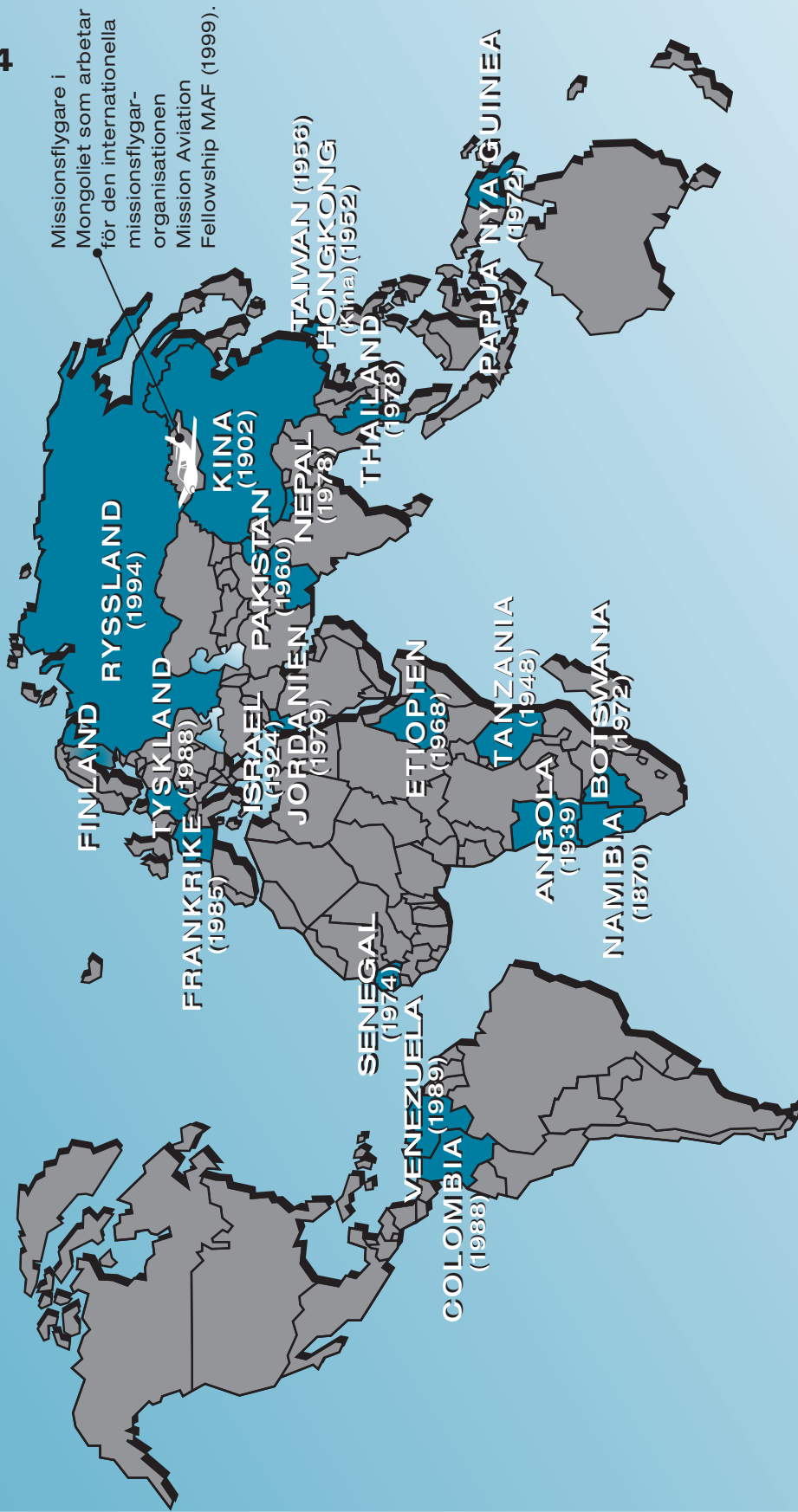

Illustration:
John Muafangejo,
"Kristi födelse 1977"

Observatoriegatan 16-18, PB 154, 00141 Helsingfors

tfn (09) 12971 , fax (09) 1297 337

e-post: fms@mission.fi

www.mission.fi/fms